

KACHELMANN KÁROLY

Selmecz Vihneyi gépgyármokok

ajánlják mindenütt kitértett és első érmekkel jutalmazott most lényegesen javított

egybekötött kaszáló és arató-gépeit

ugymint is a maguk nemében legjobb és legkönnyebb járásu

Samuelson-féle

magánylerakó-, arató-gépeit

és ország, szabadalmazott ismert igen gyakorlati

nyomtató-gépeit.

Rendeléseket elfogadnak a gyár igazgatóság helyben
Kotzó Pál ur Pesten és Tóth Lajos és Társa urak
Debreczenben. 484 (2-8)

Előfizetési felhívás

az

IZRAELITA KÖZLÖNY

hitfelekezeti érdekű hetilapra.

Előfizetési feltételek:

Évnyegyedre (ápril—június) 1 ft. 50 kr.
Félévre (ápril—szeptember) 3 „ „
Háromnegyed évre (ápril—december) 4 „ 50 „

Január 1-től kezdve teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

A pénz levelek bérmentes küldése kéretik.

Az „Israelita Közlöny“ kiadó-hivatala

(1-3) (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Lácza Szabó Károly ur kova-malomkö-gyára Sáros-Patakon, melynek készítményei a Londoni világkiállításon jutalom-érmert nyertek, átment egy részvénytársulat birtokába

Sáros-pataki kovamalomkö-gyári egyesület

ezime alatt:

Már Lácza Szabó Károly ur kezelése alatt évről-évre annyira fokozódott kelendősége ezen francia modorban készített malomköveknek, hogy azok, a kik malomkö-szükségletüket ezen gyárból fedezték, újabb megrendeléseknél mindig ugyanazon minőségű köveket kívántak, a melyeket már előbb nyertek, mely körülmény azok kitünő voltáról és hasznavehetőségéről a legkétségtelenebb bizonyítványt nyújtja.

A részvénytársaság, mely Lácza Szabó Károly urat a gyár további vezetésével is megbizta, — különösen oda fog törekedni, hogy a legkelendőbb átmérőjű kövekből mindig néhány pár a gyárban készletben legyen, hogy a beérkező megrendelések azonnal teljesíthessenek.

A kövek kétféle minőségűek, minélfogva két osztályra osztatnak. Az I-ső osztályú sáros-pataki kövek keményebb fajuk lévén, nagy olónnyel használnak gőz- és malmokban fehérítésre; már első fellépésüknél a francia kova-malomkövekkel versenyre keltek és ezek roppant árát tetemesen leszállították, és a mellett, hogy a francia kövekkel egy sorba helyezhetők, sőt ezeket némely tekintetben, különösen tartósságra nézve, felülmúlják, ezeknél tetemesen olcsóbbak is.

A II-ik osztályú sáros-pataki kövek különösen a száraz és sima vagy paraszatos örlésre valók, és mindenemü gőz- és malmoknál, vízi, szél és szárazmalmoknál alkalmasak. Ezen különös szépségű rejtés kovafaj egyedül csak a sáros-pataki határban jön elő és az abból készült malomkövek mindenemü gabonafajok örlésére kitünők és győzősek. — Főelőnyük pedig, a mi a legnagyobb ritkaság az, hogy rozs örlésre párjuk nincsen; — végre a szesz és pálinka gyárakban a kukorica örlésre igen keresettek.

A legkelendőbb malomkövek ára helyben Sáros-Patakon, páranként osztrák értékben.

I-ső osztályúakból:

Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	160 ft.	170 ft.	180 ft.	190 ft.	200 ft.	210 ft.	220 ft.

II-ik osztályúakból:

Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	120 ft.	130 ft.	140 ft.	150 ft.	160 ft.	170 ft.	180 ft.

A felső könek rendes magassága 12", az aljkőé 10", ezenfelül minden hüvelyk 2 ft. 70 krral számítatik; alacsonyabbág tekintetbe nem vétetik. A megrendelések minden pár kőre 50 forint előpénz beküldése mellett, még pedig néhány héttel előbb, mintsem a kövek szükségletnek történnék, egyuttal pontosan meghatározandó a kő nagysága, a lyuk bősége, valamint az irány, vajjon jobbra vagy balra lézen forgásuk, végre miféle malomra és örlés nemére szükségletük és melyik osztálybeli legyen a kő.

A megrendelések vagy Pesten Gubitz és Roth uraknál, Széchenyi-utca 3-dik szám alatt, vagy Sáros-Patakon „A sáros-pataki kova-malomkö-gyári egyesület“ ezime alatt levél útján történhetnek. — A kövek csak készpénz fizetés vagy utánvét mellett küldetnek el a kikötött időben. — Pest, 1869. márczius havában.

478 (4-18)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-dik szám alatt).

468

BECKER KÁROLY V.

(4-6)

kész fehérruha és rövidáru kereskedése

Pesten, fehérhajó-utca 1. sz.

a „fehérhajóhoz“ címzett szállodába helyeztetett át,

(ezelőtt Servitater 5. sz.)

Ajánlja magát mindenemü fehérruha és ágynemű készítemi rendelések elfogadására. A francia módszer szerint mérték után gyakorolván a szabást, elvállalja a hibás szabású ingeknek megigazítását. Ajánlja nagy választású készleteit hölgyek, urak, leánykák és gyermekek számára, rumburgi, hollandi, irlandi s kreasz vászon- és színes nyári ingekben, ugy szinte minden nagyságu gatyákban lépésben varrás nélküli lovalgóló alsó nadrágokban, és különösen szélszerű egyvárrású férfilábbeliekben. Nemkülönböztetve nagy mennyiségben talátnak készen a legújabb divatu női ingek, nadrágok és háló-öltönyök. Egyszermind ajánlja varró- s kötő-czérna, kötő- és himző-gyapot, varró-selyem, len- s gyapot-szalag, pólya, selyem- s gyapot-pertli, — gyapot, czérna- s selyem-füző — varró- himző- kötő- s horgoló-tű — hajtű és gombostű, s gyűszű szerelvényét, kötött s horgolt kis gyermek fejűtő s öltönyök, női és férfi harisnya és minden ebbe vágó eszközök a lehető legjutányosabb áron kaphatók.

Raktára a cs. kir. kizár. szab. FOG-PAPIRNAK

Fácányi H. gyógyszerésztől Pesten

rheumatikus fogfájás ellen.

A Regelő regényfolyóirat pótlékfüzete, a

„Szent-pétervári titkok“

már sajtó alól kikerülvén,

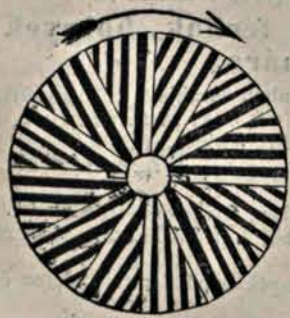
annak széküldése foganatba vétetett, s tisztelt előfizetőinknek utánvét mellett megküldendjük, valamint azok számára is, kik már eddig előfizettek.

Előfizetési ár 80 krajczár.

A Regelő regényfolyóirat 1868. egész évi folyamata a pótlékfüzettel együtt 6 ft. 80 kr.

A kiadó-hivatal

(Pest, egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

Jobbra.

Balra.

16-ik szám.

Tizenhatodik évfolyam.

Pest, április 18-án 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyzetszer hasábot peit sor vagy annak helye egyszeri igtatással 10 krba, háromszori vagy többszori igtatással csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Beesen: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden igtatás után 30 krajczár.

Bedekovics Kálmán.

A nyolcz magyar miniszter mellé, kiket az 1848-ki törvényhozás rendelt, az 1868: XXX. t. cz. egy kilenczediket adott, Horvát-Dalmát-Szlavonországok miniszterét, ki e három királyságot képviselje a korona tanácsában. Hatásköre, körülbelöl az, melylyel a provisorium idejében fennállott horvát udvari kancellária birt, — még nincs teljesen megállapítva: mindenestre azonban a nevezett országoknak, még a báni méltóságot sem véve ki, legfontosabb állomása, mintegy megtestesülése a magyar-horvát egységének. Annak, ki e polcot méltán akarja betölteni, magyarnak és horvát-nak kell lenni, birni kell mind a két nemzetnek és a királynak bizalmával: Bedekovics Kálmánban, az első magyar-horvát miniszterben, szerencsésen egyesülnek mind e kívántóságok.

Komori Bedekovics Kálmán 1818. okt. 13-án született Szerzsbeten, Varasdmegyében, ősrégi nemes családból. Nemzettségének alapítója Tamás volt, IV. Béla királynak jegyzője, ki János testvérvével 1267-ben „Kumur“, most „Komor“ földet nyerte adományul, honnan a család praedicatumát vette. A Bedekovicsok egyik ága 1822-ben báróságot nyert; a másik, melyből Bedekovics Kálmán származott, csak nemes maradt, de vagyon és tekintélyre nézve Horvátország első családjai közé tartozik és Magyarországon is jószágokat bir. Kálmánnak atyja, Frigyes, földbirtokos és megyei táblabíró, anyja Pallini Inkey Julia volt.

Iskoláit — a gymnasialis, philosophiai és jogi tanfolyamot — Varasdon, Nagy-Kanisán, Pécsen és Győrött végezte; közpályáját Zágrábvármegyében kezdé meg, mint tiszteletbeli aljegyző, majd 1839-ben a magy. kir. udvari kancelláriához ment Bécsbe; 1842-ben Zágrában horvát kerületi tábla tiszteletbeli ülnökévé lett, de hivataláról 1845-ben lemondott, mert nem tudott egyetérteni a bécsi kormány

politikájával, mely Horvátországban az illírismussal a magyar-ellenes pártot legyezte, sőt támogatta, és neki meg akarta tiltani, hogy meggyőződését szabadon kövesse.

Bedekovics mindjárt 1842-ben nyíltan és határozottan azon párthoz csatlakozott, mely mint magyar párt, Gáj és társainak hyper-szláv törekvései ellen képződött. E párt elveit képviselte 1845-ben a zágrábi tartománygyűlésen, hová Briglevich Józseffel mint zágrábvármegyei követ ment. E gyűlésnek legfontosabb kérdése az volt: birja-

Batthyány, Eötvös, Deák, Kossuth elveinek barátjait üldözte, egy leiratban kizárván a túrmezeiket a gyűlésből, Bedekovics követársával szintén elhagyta a gyűlekezetet. Mindamellett azonban, hogy meggyőződését soha sem palástolta, s a pártharcz oly kis körben, mint Zágráb, mint Horvátország mozogván, még a családok belsejébe is befűródött, és majdnem hihetetlen ekeseredéssel folyt: nyájias, megnyerő magaviselete, lovasias jelleme miatt még ellenfelei is becsülték, sőt mondhatni, szerették.

Bedekovics hive maradt elveinek, midőn az 1848-ki katastropha Jellasicsot a báni székbe ültetvé, és a magyar pártnak Horvátországban véget vetett. Számos elvtársát követve, Magyarországra menekült, és itt tölté a forradalom napjait. A vihar után hazatért, gazdálkodott, nagyobb utazást tett Francia- és Angolországban, várva egy jobb kort, mely végre 1860-ban az oktoberi diplomával felvirradott.

Az első és legfőbb kérdés, mely most a horvát hazafiakat foglalkoztatá a Magyarhonnal való egyesülés kérdése volt. Sehoh az egész országban hőbben nem kívánták az uniót, mint Varasdmegyében. E megye, Magyarország szélén, sokféle öszszekötöttesben volt a Dráván-tuli testvérekkel, és élén mint örökös főispán, gr. Erdődy János — nem méltatlan ivadéka Bakács bibornoknak és Erdődy Tamásnak, — mint alispán pedig, az első tisztújítás folytán, Bedekovics állott. E két férfi alighogy hivatalát elfoglálá, azonnal kimutatá tiszteletét a magyar közjog iránt, melyet az illírismus és absolutismus oly vak dühvel üldözött és végkép holtak tekintett; perczig sem

BEDEKOVICS KÁLMÁN.

nak e a túrmezei nemesek — kik a magyar pártnak főerejét képezték — fejenként szavazati joggal avagy nem? mert attól függött a magyar vagy illír pártnak győzedelme. Az Apponyi-kormány, mely a horvátországi magyar pártban a magyar oppositiónak,

habozott kimondani, hogy a Muraközre, a Zrinyiek fészékére, melyet az absolutismus Zalamegyétől Varasdmegyéhez, vagyis Horvátországhoz csatolt, semmi joghatóságuk nincs, mert az nem Varasdmegyé, nem Horvátország. Ily érület mellett csak néhány

hét kellett volna, hogy Horvátország ismét összeforrjon Magyarhonnal, de az akkori irányadó horvát körök másképp gondolkodtak. Az 1861-ki tartománygyűlés többsége megalkotta a horvátországi 1861: 42-ki törvényeziket, mely a magyarok fehér lapjáról kijelenté, miszerint Magyarország és Horvátország közt minden kapcsolat jogilag és tényleg megszakadt. Bedekovics, mint Varasd városának képviselője, a kisebbséggel szavazott, mely — miután Suhaj vezérlete alatt mindent megőnt az unió mellett — a tartománygyűlésből kilépett. Megyéjébe vonulván vissza, nemsokára az alispáni széket is elhagyta, midőn a provisorium beálltával, alkotmányos meggyőződése szerint, többé nem szolgálhatott.

Az 1865-ki tartománygyűlésre Varasd megye toplitzai kerülete küldé; 1867-ben, a magyar ügyek jobbrafordultával, a gyengédkedő Erdődy helyébe Varasd megye főispáni helytartójává nevezetett ki. Egyik kiváló tagja volt a regnicolaris küldöttségnek, mely 1868-ban a kiegyezést Magyarországgal végre létréhozta, s azonnal a szentesítés után, ő Felsőváros bízalma a közös magyar-horvát miniszteri székre emelte. E hivatalos minőségében legközelebb a királyt horvátországi útjában kísérte, mely utazás kétségkívül sokat fog tenni, hogy az új közjogi alap Horvátországban megszilárduljon, s az unió ellenségei látva, hogy felsőbb helyről nem várhatnak segílyt, felhagyjanak agyarkodásaikkal.

Erini.

(Ballada.)

Haragszik Mahomed,
Komor lelke-teste,
Oly borus, mint tél felé egy
Ködös őszi este.

Nagy Konstantinápolyt
Mind hiába vija,
Hajh, vítezi hullásának
Vereség a díja.

Boszuját kin töltse?
Reszketnek vezérei,
Nagy fa is ledül, ha
A villám megéri.

Kivált a nagyvezér
Veszi gondolóra —
Borzadozva gondol
A selyem-zsinorra.

Nagy szultán haragját
Mivel engesztelje? —
Viszen neki ajándékokot,
Miben kedvét lelje.

Ezüstnél, aranytól,
Gyémántnál drágábbat;
A legszebb hírjút
A kerek világnak.

A legszebbik gyöngyét
Gyaurok földének;
Teste harmat, szeme napfény,
Hangja büll-büll ének.

Fehér arca színét
Nap soha se sütte ...
Szultán előtt, szép Erini
Ott áll szemléstűtve.

Mahomed, a szultán,
Ott áll megbűvölve,
Harcz, ostrom, Konstantinápoly
Maradhat most tőle!

Szultán sátra ott áll
Kék Bosporus mellett ...
Fogva tartja Mahomedet
Lángforró lehellet.

Három egész napig
Feledé a harczot,
Magok a vezérek
Unják a kudarcot.

A sereg is lázong,
Majd hogy föl nem zendül, —
Szerte oszlik, mondja fennyen,
Erősíti szentül.

Elhat a nagy láрма
Mahomed fülebe ...
Negyedik nap reggel
Sátrából kilépe.

Ott a szép Erinit
Kivezeti nyomba,
Hosszu fátylát, önközével,
Fejéről lebontja.

„Nézzetek e szemet,
Nézzetek ez ajkát,
Mely rótok mosolyogva
Oly beszélőn hallgat!

„E parányi kis kéz,
E varázs-igézet.
Csoda-e, hogy három napig
Magához ígézett?

„No de, — megmutassam,
Hogy Mahomed bator,
Az ég üdvét eltaszitni
Szomju ajakától?

„Nézzetek!” — S kezében
Fülvillan a szablya,
És Erini hőnyakáról
Szép fejét lecsapja.

„Most utánam, hajrá!
Hajrá, a ki bátor!”
— És estére be volt véve
Nagy Konstantinápoly!

Lukács Ödön.

A Paptáva.

(Angol beszély.)

Hatodik fejezet.

(Vége.)

Legkisebb nesz sem volt a sötét szobában, mert Scott orvos, néhány órai áldozatkész várakozás után kis időre elment, megígérve, hogy ismét visszatér, mire a táviratilag hívott briswicki orvos megérkezék. Egy vén ápolónő volt az ágy mellett egyedül, ki az ajtónyílásra felállott. Denbigh az ágyhoz sietett és megdöbbsent arra, a mit ott látott. Az Eliz tagjait agyonkintózt az alább hagyott ugyan, de Fülöp gyakorlól szeme mégis azonnal látta, hogy itt mindennek vége. Halál ült e merev tagokon, halál a szabálytalan leheleten, s halál a fehér arczon. Az ápolónő, megilletdve a férj néma fájdalomán, néhány megszokott vigasztaló szót sugott neki, melyek értelmét fel nem foghatta ugyan, de hangja észrevetette vele, hogy idegen van a szobában. Intett neki, hogy menjen ki, s midőn az ajtó mögött beárlott, Fülöp nem birt többé magával, térdre rogyott és kinos zokogás közt tetette arczát az ágy nemű közé.

Azonban Eliz állapotát bizonyosan rosszabb színben tüntette föl végkimerültsége, mint valóban volt, mert a neszre megmozdult, hamuszín ajkai remegtek és önkénytelen derü volt halvány arczán egy pillanatra látható. Aztán felnyitotta szemét s ránézett férjére, előbb tévova, aztán ama nyájas tekintettel, melylyel fogadni szokta, mikor haza érkezett. De e tekintet végre legyőzhetlen iszonyodásba ment át, ugy hogy fejét elfordította és a párnába elrejténi igyekezett. Denbigh e pillanatban nem látott egyebet, csak hogy élet van a betegben, s egy kanál erősítő italt tartott ajkához. De Eliz nem ivott, s midőn férje édes hangon kérte rá, az iszony még mélyebben hatotta át s ezt rebegé:

— Nem lehet. Meghalok. Hála neked, istenem!

Aztán minden erejét összeszedve, merőn Denbigh szeme közé nézett, ugy hogy az nem

birta e tekintet kiállani, és szigorú hangon és természetfölötti nyugalommal kérdé:

— Fülöp, megölted őt?

Denbigh összeretent e szavakra, ugy tetszett, mintha az egész jelenet ő rendezte volna így, mintha előre tudta volna, hogy e kérdésnek hozzá intézetni kell. E borzasztó pillanatban érezte, hogy haldokló neje előtt nem hazudhat többé, s ajkát felnyitotta, hogy az igazat megmondja. De nem tudta előadni, térdre omolt s arczát elrejté. — Eliz sohajtott:

— Szegény Herbert! — szegény kedves Herbertem!

Denbigh nem tudta elviselni, hogy neje utolsó óráiban azon emberrel foglalkozzék, ki neki vetélytársa volt, s kit gyűlölt, mint gyűlölni szoktak azt, a kin igazságtalanságot követtek el.

— Eliz! — tört ki, a megindulás fuldokló hangján, — éretted tevé, mert szerettelek, — s ime te gyűlölsz engem, oh istenem! meg vagyok büntetve. Elvesztettelek életben és halálban!

— Nem, nem! — viszonzá Eliz, tenyerét homlokához emelve, mintha egy futó gondolatot akarna ott megtartani, — nem tudom kimondani, nem találom a szokat. A jó isten mindent megbocsáthat, mindent, ezt is ...

Fülöpöt valami sajátságos öntudatlan ösztön töltötte el, hogy ragadjon meg drága kincsét s ne engedje a pusztító angyal martalékául, — ráhajolt és átkarolta, kimondhatatlan vágyódva egy pillantására, egy csókjára, minövel valaha boldogítani szokta, de a minövel sem életben, sem halálban soha többé boldogítani nem fogja. Midőn hideg kezéhez ért, Eliz remegve húzódott vissza, mintegy öleléséből magát kifejtendő, és utolsó erejét összeszedve félrefordult, mintegy ajkának érintését kikerülendő.

Scott orvos és a briswicki tudor megérkezvén, szomorun köszöntek Denbighnek, aztán halkán beszélgettek együtt, olykor hozzá fordulva, mint orvostársukhoz. Denbigh azonban tévova kifejezéssel nézett rájuk, aztán elfásultan ült egy pamlagra az ágy végénél, kezeit egy ott levő asztalra helyezte s arczát beléjük mélyeszté.

Az orvosok gyámoltalanul álltak ott s csak néztek komoran, érezve, hogy segítni nem képesek, és megindultan a szép fiatal nő haldokló arczára. Néha-néha a külvilág zaja behatott a nyitott ablakon. A vén Izott csendesen belopózott a szobába és könyezve állt az ágy mellett. A férj nem mozdult. Egész lelkét két kinos gondolat foglalta el: hogy neje meghalt és hogy utolsó tényle el tőle iszonyattal elfordulni. Ő előbb észrevette mint a többi, hogy a beteg lehellel megszűnt, de szívében irtózatossá némaság foglalván helyet, nem adott magáról életjelt mindaddig, míg egy kéz érintette vállát s azt sugták fülébe, hogy mindennek vége. Ekkor az ágyhoz vászorgott, s oda támaszkodott oldalához, mert nem birt magában megállani. Aztán szétézte látta, hogy egyedül hagyták a halottal. Ráhajolt s egy végtelenül keserű kiáltásban tört ki:

— Istenem! istenem! hát ezért adtam el lelkemet.

Egy órával aztán, mikor minden intézkedés meg volt már véve és a homályos szoba azon merev dermesztő ruhába fel volt öltöztetve, melyet olyankor szokott viselni, mikor halott van a háznál, a betegápolónő és Izott meglepetve látták Denbighet legyszerre csak belépni. Halványága és a kin kifejezése arczán annyira megindította a két asszonyt, hogy önkénytelenül magában hagyták. Több percig aztán mozdulatlan állt, s merőn nézte a fehér arczot, melyen kevéssé előbb annyi boldogság piroslott, mely annyira kedves és

szeretetre méltó volt, s melyet a halál lassanként oly nyugodtá tön.

Aztán a halotthoz hajolt s így beszélt hozzá halkán, mintha titkot akarna neki mondani:

— Nagyom is szerettelek, Eliz! Lelkiismeretemet is feláldoztam érédet. Szerelmem átát és halálát hozzá reád. De ha hallod szavaimat, tudd meg, hogy jobban szeretlek ma, mint eddig is szerettelek. Enyim vagy, egyedül az enyim, s az léssz örökké, s ha hited nem csalt, hogy isten megbocsát, ha szerencsétlenség, fájdalom és halál bünt jővé tehetnek, ismét az enyim leszesz, Eliz. És akkor nem fordulsz el tőlem, mint ma elfordultál. Esküszöm neked, holttestedre esküszöm, szegény halálra kintozott kedvesem!

Ünnepélyesen ejté ki a szavakat, mintha e fogadással szilárdult meg akarna magát kötni, s aztán a nélkül hogy megcsókolta, vagy csak meg is érintette volna a holttestet, kiment a szobából.

Nemsokára azután az öreg Izott hallván, hogy az utca-ajtón valaki kiment, az ablakot kinyitotta s látta, hogy ura elég gyorsan ugyan, de ingadozó léptekkel a falunak tart és a fűtezőt eltűnik.

A lelkes komor gondolatokba merülve ült dolgozó-szobájában, Smith irtózatoss közléseire hallgatva. Egyszer csak felnyitá az ajtó, s a két férfi előtt egy harmadik jelenik meg, mint egy sűrűlővő kisérte.

Charter tiszteletes önkénytelenül felkiáltott:

— Denbigh!

— Ön a hatóság tagja — viszonzá ez, tévova tekintettel s vonatott hangon, mintha betanult leczkét mondana könyv nélkül, — azért fordultam önhöz. Kutassák önk Clavering Herbert testét? Kutassák a Pap tavában, ott fogják találni mindazt, a mi belőle még megvan; mult januárban volt három éve, hogy meghalt.

— Öngyilkos volt?

— Én öltem meg. Akkor este, mikor orvosai látogatásaimból hazatértem, ott találtam ott aajtó előtt, mert nem volt a ki bebocsássa. Elmondta, hogy senki sem tudja megérkezett. Magam is alig ismertem rá, oly izgatott volt. Akkor nem fogott gonoszság eszemben, az ég legyen tanum. Eleinte el akart menni nejéhez, de annak nem volt szabad megtörténni, megölte volna azt e viszontlátás. Én huztam-halasztottam a dolgot, azt mondom, hogy neje Londonban van, hogy — nem tudom én mi mindent mondtam, csak hogy időt nyerjek. Étellet s itallal kínáltam és saját ágyammal, és szobámba kísérvén, lementem az ebédlőbe s akkor — akkor eszembe jutott, hogy micsoda nap lesz másnap. Aggódás fogott el, nem magamért, isten látja lelkemet, hogy nem gondoltam magamra. Egyszer csak kopogtatnak az ajtón. Ő volt. Panaszkodott, hogy nem tud nyugodni, s kért hogy adjak valami esillapítót, a mitől elaludjak. Akkor minden világos lett előttem, a mint ott állott és rám nézett, éreztem, hogy meg tudom őt ölni, hogy el tudom utamból tenni.

Sötét homlokán és remegő ajkain látható volt a Kain bélyeg, de legyőzte felindulását, s ujra az előbbi modorban folytató.

— Mikor az italt megitta, azt kérdezte tőlem: Bizonyos vagy benne, hogy el fog aludtatni? — Teljesen bizonyos, feleltem. — S aztán — nemsokára — mikor megtörtént, — egy súlyos ólom ajtóközéget kötöttem nyakára s bele löktem a Pap tavába. — Ezt akartam elmondani.

Néhány nappal később Charter lelkes, gondolatokba merülten lovagolt haza este felé a slowcombei község házából, s mikor

lakásához ért, lova hirtelen megállott, és saját túlfeszített idegei is megrettentek egy sötét alak láttára, melyet kis távoból is alig lehetett a kerítésben levő fákttól megkülönböztetni. Közél érve aztán hozzá, látta, hogy neje várakozik ott reá.

— Nem voltam képes odabenn várni rád. Mi lett a dolog vége?

— Itt csak egy kimenetel volt lehetséges — viszonzá a lelkes koromra, s leszállván lováról, azt helyére kötötte. — a fenytő törvényesek elé fog állítani.

— Kikütkatták a tavat?

— Igen.

— S mutat valami érzést a nyomorult ember, vagy most is oly hajthatlan mint ez előtt?

— Lehetőleg keveset szól, hanem iszonyon megváltozott. Haja ősz, és termete meggyőnyed, mint egy vén emberé. Oh Mari, ez az ember érzi a bűn súlyát. Kain bántetése nehezedik reá oly erővel, hogy alig tudja viselni.

— Bevall-e mindent?

— Sőt teljes mértékben bűnhődni ohajt. Én hajlandó vagyok azt hinni, hogy az erős szenvedély, mely rajta uralkodék, most jóra változott. Bizonyára mikor nejét halva látta, hinni kezdett az örökkévalóságban, s most vezekleni vágyik, hogy azzal egyeshülhessen. Így hiszem én; ő egy szót sem szóféléről. Hanem isten utai csodálatosak.

— Te mindig rokonszenvezél vele. Hát a szegény Claveringről elfelejtkezél? Előttem mindig csak annak képe áll. Oh Jonathán, bármí történjék is azzal az emberrel, megérdemelte.

— Avagy kik vagyunk mi — szolt a lelkes ünnepélyes hangon — hogy itelni akarunk fölőte? A mi tisztünk csak az, hogy testét átszolgáltassuk az embereknek, lelkét pedig az egék urának. Ugy legyen. Angolból fordította Kunsági.

„Az idő pénz.”

„Az idő pénz!” — e jelmondatot viseli magán az angol iparos és kereskedő minden tette és egész üzlete. Londonban a haszonra fordítható időnek legnagyobb ellensége magának a városnak óriási nagysága és az a túlságos távoltság, mely az üzletársakat egymástól elválasztja. E helyi akadályok legyőzésére hán hid vezet át a Themzén, melyek, mint pl. a Westminster- és Hungerford-híd, csak néhány száz lépésre vannak egymástól. Sőt attól a fűrésztől és idővesztetőtől is megkimélték magokat a jó londoniak, hogy Európászáz földéről s a világ többi részeiből érkező hajók a City-n (belváros) alól néhány angol mérőföldnyire legyenek kénytelenek lerakodni, a mi pedig elkerülhetetlen lett volna, ha a Themzére köhidat építenek; jobbnak látták tehát a folyó alá építeni egy átjáró alagutat, hogy a hajó közlekedés ne háborgassák. Nem elég, hogy a városban ill példátlan iparforgalom uralkodik, hanem az még magában az alagútban is felüté ambulans boltjait: a be- és kimenetelnél kintornák és panorámák csalogatják a lélegzőket és benn az alagút közepe táján egy roppant nagy csarnok tánczeremébe van berendezve; mindez csak azért, hogy az időkiméltésre alkalom nyujtassák s a legrovidebb uton szerezhesse meg magának mindenki, a mit szükségé vagy szélesje kíván. Hogy az utcák szerleletti hosszúságát néhány perc alatt átrepülhessék 660 omnibus matematikai pontossággal és határozottsággal oly gyorsan és biztosan közlekedik, a legrovidebb idő angol kocsiokkal és lovakal lehetséges. Hire sines ott a rendtelenségnek, ezivakodásnak és haszontalan álldogálásnak, mint nálunk. E nagy közlekedési közület oly kimérten működik, mint a legjobb gép; milder egyes koesi határozott számú perczek alatt futja meg a maga pályáját: pontosan indul el, s pontosan érkezik meg. Minden köztérén bérekocsi állanak rendelkezésünkre, hogy meghatározott díjakért a legnagyobb gyorsasággal röpiessenek célunkhoz. A ki az Oxford-utcán végig halad a börze felé, mely London kereskedelmi és forgalmi tevékenységének valóságos gyupontja, csak elbámul

a kocsiok számtalan sokaságán, azoknak folytonos túlteltésén s azon a lázas gyorsaságon, aggályszerű sietségén, mely minden arczon olvasható. De leginkább el fog csodálkozni a csenden és renden, a nyugalmán és komolyságon, mely e tolongás közepette uralkodik. Czellátlan álldogálás, a boltkirakatok és egyéb nevezetességek megbámulása ott nem dívat, mint a kontinens fővárosaiban, s ha valahol kivételesen valami olyan forma elődjára is magát, rögtön arra felé ballag kimért komolysággal valamelyik rendőrsz asz ácsorgóknak gyöngéd válllúttással adja tudtúl, hogy az ilyesmi ott nem szokás. Hogy az időt kimélték s a zürzavarba is rendet és rendszert öntsenek: az egy irányba tova áramló ember-tömég az egyik, az ellenkező irányban evező sokaság pedig a másik járdán halad előre; ugyane rend van behozva a szekereknél és kocsioknál is. Ha belépünk a börzébe vagy a bankba, hol naponként annyi millió meg millió ft. fordul meg a „gseft“-en, a kereskedelmi forgalom ez óriási nagyságot semmi sem árulja el. Egy rövidke szóváltás elég arra, hogy egy százezrekre menő „gseft“ bevégre legyen, a mi másutt napokat szokott igénybe venni. Ha egy műhely előtt egy perczig megállunk, hol a készítmények a legteljesebb módón vannak fölláttva és kirakva, hogy a járókelők kevési vágyát fölbresszések, megint csak arra a szerlelett cselezertű és praktikus intézkedésre tállunk, az hogy egy pillanat elég az egészek áttekintésére s a szabott árak megismerésére. Alkudozástól még csak szó sem lehet; hisz az a leghaszontalanabb idővesztetégetés. Ha egy műhelybe lépünk, lehetetlen el nem bámulunk a legkisebb részletig menő munka felosztásán. Mint egy gép különböző részei, ugy működnek itt a munkások egymás kezére; minden mozdulat szabályszerű és a legrovidebb idő alatt megy végbe. Ez a szigorúan rendszerezett munka-felosztás megvan a legnagyobb gyártól kezdve a legutolsó cipész műhelyéig mindenütt.

Hogy a venni kívánók számára azt az időt is megtakaríthatassák, míg azok az árúok lak- vagy boltszámát keresnek s árúik jósa és ár utat tudakozódnának, az egyes kereskedő házak, vendéglősök, kávéház-tulajdonosok, boltok és műhelyek világga bocsájtják szolgáló szellemeiket, megrakodva mindenféle fajtájú adressekkel, miket a járókelőknek markába nyomnak, a kocsioknak a kocsiába dobnak. Mások hátukon és mellökön ökölyi betűkkel bemázolt nagy táblákat hordoznak; megint mások hosszú póznákat, melyeknek tejétéjen hasonlóan mindkét oldalán benyomatott ezífra táblák vonják magokra a figyelmet. Sőt még nagy szokerek is barangolnak az utcákban, melyeknek nagy, négyzetgletű ládái mindenféle hirdetésekkel, alakokkal és rajzokkal vannak beragtatva. Néha több székér is megy egymás után ugyanazon hirdetésekkel.

Mindezt megint csak azért teszik, hogy a tovasietők a legrovidebb uton és idő alatt értesülhessenek mindenről. Az a társulat, mely London omnibusokkal s bérkocsiikkal ellátja, nem megevendő spekulációt csinál azzal is, hogy a kocsiok belsejét bérbe kiadja, hogy arra plakátokat ragaszthassanak. Ez a kocsiokra nézve is nagyon egyszerű és előnyös intézkedés.

Hogy pedig a főtárszernek, a husnak beszerzésénél is időt nyerjenek és ne kelljen az egyes mészárszárkéket fölkeresniük, a City-nek megvan a maga külön húspiacza. A böléknek egy beláthatatlan sora ugyszólva várost képez a városban s a mi élvezhető az állatvilág nyujtani képes, itt a föld minden részéből össze van hordva és izletesen fölláttva. A halpiacz hasonlóképen egy külön piac és a zoologusnak néha több nevezetességet képez feltárni, mint a legtöbb állatgyűjtemény. Hogy itt is hamarabb végezhessek az „üzletet“, közvetlenül a halpiacz mellett ott emelkedik a Themze partján a „halbörze.“

Ha valaki azt hiszi, hogy ez óriási kereskedelmi forgalom egyszermind kolossális összegeket is tart mozgásban, nagyon csalatkozik. A fizetés módja is csak arra van irányozva, hogy minden fűrészség és költség nélkül, a legrovidebb idő alatt s a bonyolultabb könyvezetéssel mellözésével eszközölthessék a fizetés. A kész fizetések igen sok időt rabolnak el a pénz megszámlálása által és így a kölcsönös követeléseket az illetők csak minden hét utóján szokták kiegyenlíteni, de a hiányzó vagy felesleges összeget akkor sem kész pénzzel fizetik, hanem ismét csak egy harmadikra szóló utalvánnyal. S így aztán a rendelkezés alatt álló tökékek roppant vállalatokat lehet létesíteni, mert a forgalmi tőkét nem hónapokonként, hanem hetenként forgatják.

S. L.

Ki volt Salem?

Az arab sivatagot Afrikában e század elején egy híres, hallatlanul ügyes rablófőnök nyugtalanította. A karavánokat rendszeresen kifosztotta, elannyira, hogy utóbb maga a tartomány főparancsnoka, a bey egész hadával lón kénytelen ellene fölkeredni. De sok ideig ez sem ment semmire. Salem — ez volt a híres rabló neve — majd a bey háta mögött, majd meg előtte rabolta ki a karavánokat.

Egyszer a bey egy puszta, futóhomokos térségen üte sátorra, hadsapata kellő közepén, és kiadva parancsát, hogy senkit hozzá ne bocsássanak, a sátra aljában vetett ágyába lefeküdt. Két ezer piaszterrel tömött erszényét van kosa alá rejtve, gyémántos drága kardját, gazdagon aranyozott kaftánját a sátor közepén fölnyúló duzra akasztotta.

Kora hajnalban fölkelve, sem az erszényt, sem a kaftánt, sem a gyémántos kardját nem lel. Dühösen sátora elé lépve, kérdi az örököt, hogy hova tették, s ki vitte el kardját, erszényét s kaftánját, és föbelővessel fenyegeti az örököt, ha ki nem vallják az igazat.

hogy mindent azon módon rendezzen be, mint ama bizonyos éjjel, és ő maga megmutatja neki, hogyan rabolta el holmijét.

A bey tehát ujjal ugyanannyi piasztert tett az erszényébe, egy szintoly drága kardot és kaftánt akasztott a sátorfára, ugyanazon parancsot adta ki az öröknek, hogy t. i. ha háromszor tapsol, paripáját vezessék elő, és azzal lovetközve, ágyába fekiüdt.

A különbség csak az volt, hogy ezuttal egy eles tört vett kezébe és azt a takaró alatt készen, és szemeit nyitva tartva, leste, várta a történéseket.

Az egész tábor már rég elcsöndesült, mindenki aludt, csak az örök s a bey virrasztottak.

A nagy csöndességben a legkisebb neszt, egy szunyog zörgését lehet hallani.

Egyszerre valami olyan halk neszt hall a bey, mintha valami óriás kigyó csuszna a száraz füvényben, és valóban a mint a nesz felé néz, úgy tetszet, mintha egy pár szikrázó szem meredne rá a sárga homokból. Kigyónak ekkora szeme nem lehet, gondolá, ez valami csodálatos, eddig ismeretlen vadállat lesz, és törét készen tartá a védelemre.

— a tisztezer piasztert, mit jutalmul ígértél, tartsd meg magadnak. Ez a ló, meg a kaftánod, kardod erszényeddel együtt sokkal többet ér.

Azzal sarkantyúba kapta lovát és elvágtatott. Mire a bey ámulatából magához tért és hadával fölkerelkedett, Salem már eltűnt a messze pusztaságban.

F. Péter.

A királyi pár Zágrábban.

Horvátországnak Magyarországgal való kibékülése, az 1867-ben végrehajtott kiegyenlítői műnek természetes kifolyása s betetőzése és egyik biztosítéka egyszersmind. Horvátország, mely századok át békés egyetértésben élt az anyaországgal, részt vett dicsőségében és küzdelmeiben, az oly hosszú történelmi kapcsolat szoros kötelékait nem szakíthatta örökre el — egy félreértés s rozszul felfogott érdekek miatt. A husz év, mely versengésünk s meghasonlásunk fölött átment, elég volt, hogy mindkét féllel megismertesse valódi érdekeit s kölcsönös kibékülésre készítse el a kedélyeket.

Magyarország a koronával is viszályban volt

A királyi pár Zágrába érkezése.

Az örök majd lerogytak lábaikról ijedtökben. „Uram, hatalmas bey, mondák, sátorodba egy lelket sem láttunk menni, de igenis láttunk tégedet kaftányodba iltözötten, kardoddal oldaladon sátorodból kilépni, ez előtt egy órával, és mint szoktál, háromszoros tapssal jelt adál, hogy lovadat elővezessék, — arra fölülül és elnyargaltál.”

Az örök, a katonák, kik között elnyargalt, mind esküvel erősíték, hogy ez így történt, s hogy senki az egész táborba nem hatolhatott, mert nem egy embert, de egy madarat is észre vehettek volna, mivel épen első holdnegyede volt.

A bey az egész táborot kivallatta, egy pár őr karóba huzatott, de a titok nyomára nem jöhetett. A történet csodája olyannyira fokozta a bey kíváncsiságát, hogy egész tartományozerte kihirdette, miszerint ha valaki neki megfőjtí azt, miként s hova tünt el ama bizonyos éjen pénze, ruhája s paripája, lenne bár a megfőjtő maga a rabló, ő, a bey, a proféta szakálára esküszik, hogy nem lesz bántása, és azonfölül tisztezer piaszter jutalmat kap.

Pár nap múlva üzenetet kapott Salemtől,

Az a valami úgy uszott a homok-füvény alatt, mint valami kigyó a sűrű füben. A mint a sátor közepén fölnyúló duzchoz ért, ott eltűnt, és már a bey azt hitte, hogy csak képzelődött. De egy pár percz múlva az oszlop megül egy ember lép elő, az ő kaftánjában és kardjával oldalán, és nesztelenül, halkán ágyához közelit. A bey előtt most már világos volt az egész. Ez ember kétségkívül Salem, kinek csodálatos mestersége volt, hogy a füvényben úgy tudá kuszni, hogy abból csak a szeme és szája látszott ki. A bey szíve már hangosan dobogott s törét készen tartva, el volt szánya, hogy védi magát és kiált, mihelyt a rabló netán személyét megtámadja. De az csak vánkosa alá nyult, és pedig oly hüvézi ügyességgel, hogy feje alatt a bey legcsekélyebb nyomást sem érzett.

Miután Salem az erszényt is kivette és zsebébe tette, a sátorból kilépett és háromszor tapsolt. A szolgálk elővezették a bey lovát és Salem egy szökéssel a nyeregben volt.

De már erre a bey is kilépett sátorából, miután úgy vélé, hogy az előadás ezzel végét érte.

„Hatalmas bey! — szólítá meg Salem a lóról,

ez idő alatt. S épen Horvátország volt, mely önállóság iránti ábrándokkal táplálva, az anyaország ellen fölhasználott. Kellett tehát s a dolgok belső logikája úgy szólván erkölcsi rende kívánta, hogy midőn a koronával őszintén kibékült Magyarországnak, a testvéremzetel s társországgal is megköthette az „új szövetséget” — ezt a királynak, az egyszerű magyar és horvát királyllyá koronázott uralkodónak szívélyes látogatása a horvát fővárosban, a királyné és a közös magyar miniszterek kíséretében, pecsételje meg.

Mint ment végbe e királyi látogatás, mily nagyszerű, lelkesült s egyszersmind szívélyes és meleg volt a fogadtatás, olvasóink részletesen tudják, ismorik már. Midőn a zágrábi körút két érdekes mozzanatának csinosan sikerült rajzát mutatjuk be, csak a szempontot akartuk egyszerűen megjelölni, melyből ez ünnepélyes esemény tekintendő.

Egyik képünk a Zágrába érkezés pillanatát s az indóházban való lelkesült fogadtatást ábrázolja; míg a másik a báni palota nagy teremét tárja föl előttünk, hol ő felszögek a horvát főváros la-

kosságának színét fogadják s tisztelgéseket a logkegyesebben veszik. A királyi pár mellett balra közvetlenül a bán s mellette Andrassy miniszterelnök áll. A trónmennyezetten Horvát-Szlavonországok czimere.

E fejedelmi körút nagy horderejű következményeit fejtegetni nem tartozik itt reánk. Annyit kimondhatunk, hogy a sziveken nagy és mély benyomást hagyott az, s e benyomás a kiegyenlítés állandóvá és őszintévé tételére és így közvetőleg a korona egységének megszilárdítására nézve a legüdvösebb befolyással lesz.

Nagyszerű mérnöki vállalatok.

A Magyar Mérnök-egylet közlönyében érdekes összehajlítását találjuk a földünkön jelenleg munkában levő legnagyobb szerű mérnöki vállalatoknak. Érdekesnek tartjuk e szemlét, az emberi tudomány és ipar e nagy művei fölött, mi is átvenni s olvasóink elébe terjeszteni.

„Az óriási mérnöki munkák korszaka földünkön

modott, a melyeknek létesítéséhez akkoriban hozzáfogni bizonyára nem mert. Kényes dolog volna előre mondani, hogy a jelen korszak semmi nehézségtől vissza nem rettenő szelleme által megindított nagyszerű vállalatok befolyása folytán, minő változásnak leend alávetve a nemzetek és uralkodók sorsa, hol fog csoportosulni a kereskedelem, hol összegyülni a vagyon és birtok? — De, hogy azok célja, nevezetesen a világ közlekedési utainak egyengetése, az emberi nem előhaladása, java és boldogítására van irányozva, azt mindenkor bátran állíthatjuk.

A Suez-csatorna rövid idő múlva készen leend; számos évi fáradságos munka, tömérdek akadályok és csalódások közötti erélyes kitartás eredménye az, mely Lesseps urnak s jeles munkatársainak nevével méltán fogja megörökíteni. — Ezen csatorna a Földközi-tengert a Vörös-tengerral, illetőleg az Indiai-óceánnal fogja egybekapcsolni. Egész hosszát Port-Saidtól Suezig mintegy 160 kilométer; utjában a Mensaleh, Timsah tavakon és a jelenleg még száraz sóstavak medreire vonul át, az egész partvidék egyáltalán oly lapályos, hogy az csak

tett elpárolgás következtében a csatorna nyitva tartása kétségkívül biztosítva van. Azonkívül még a csatorna torkolata nagy védtöltések között is vezetett a nyílt tengerbe. Az említett párolgás Egyiptom éghajlatát, illetőleg száraz levegőjét és szomszjas földjét, idővel egészen át fogja változtatni; sőt előre látható, hogy ezen elpárolgás egyéb üntözés nélkül is, képes leend utóvégre az egyiptomi Saharát végképen megsemmisíteni. Történjék bármily lassan, idővel mindenesetre történnie kell, a mi az emberi ész és eszközök által határozottan e célra vezetett természeti örök láthatlan, de folytonos munkálkodásának valóban nagyszerű eredménye leend.

Angolország irányadó hírlapjai, könnyen magyarázható ellenszenvvel viseltettek ezen csatorna építése ellen, melyre Franciaország méltán büszke lehet; s mivel nem sikerült előítéletük nyilatkozatával létesítését megakadályozni, kénytelenek tévedésüket lassan-lassan elismerni; de még sem hallgatták el azon régi elését, hogy ezen csatorna soha sem lesz jövedelmező. — Valószínű ugyan, hogy a megnyitása utáni első években alig

A királyi pár a báni palotában Zágrábban.

kön immár elérkezett! Sokan ugyan azon nézetben vannak, hogy a kisebb mérvű mérnöki munkák korszaka már is lejárt volna, minthogy Európa vasutakkal, gyárakkal és egyéb mérnöki művekkel ellátva van, s minthogy amugy is majd minden munka gépek által végezhető. De ezen nézet a természet és emberi képesség hiányos ismeretén alapozik; mert naponként növekedő igényeinek kielégítésére új és új források nyílnak meg, a természet kimeríthetlen kincstárából, az emberi ész és leleményesség varázspálcájának hatására alatt. — A mérnöki korszak első időszakát csak akkor mondhatjuk befejezettnek, midőn minden völgy betöltve, minden hegy átásva, szóval: minden közlekedési akadály elhárítva leend, midőn az ember a föld minden irányában kitűzött célját a leggyenyesebb uton fogja elérheti.

Azon módok és eszközök, melyek mintegy hetven év óta az egészben véve csekély, de már is elég nagyszerű vasuti hálózat és egyéb vállalatok létesítése céljából igénybe vétettek, egyszersmind oly tervek kidolgozására és létesítésére szoktatták az embert, melyekről ötven évvel ezelőtt alig ál-

mintegy 60 kilométer hosszúságban emelkedik föl némileg a tenger színe fölé. — A csatorna mélysége 8 méter, fenék-szélessége 22 méter, szélessége a víz színén nagyjából 100 méter, és csak helyenkint 58 méter. Az egész kiemelendő földtömeg jelenleg 100 millió köbméterre becsültetik; megkezdett 1859-ben és megnyitását az 1870-ik azaz jövő évre várják. Nem bocsátkozhatunk ez alkalommal ezen csatorna építésének részletes leírásába, csak néhány pontot említsünk fel célszerűségének kimutatására.

Ujabb időben ugyanis egy igen kedvező körülmény merült fel e csatorna jövőjének biztosítására, mire Stephenson Róbert aligha számított, másnék nem állította volna, hogy a csatornát nem lehetend nyitva tartani, és hogy az nem lesz egyéb, mint egy holtvízű mocsár. — Biztosan várható ugyanis, hogy mihelyest a tenger vize az eddig szárazon fekvő ugynevezett sóstavakba fog bocsáztatni, ezen ropant vízfelület elpárolgása egyedül képes leend a csatornában jelentékeny folyást előidézni; és ha a csatorna torkolataiban uralgó ár és apály befolyása még oly csekély lenne, a fentérin-

fogja az egész befektetett tőkének kamatait visszaszolgáltatni; de az is bizonyos, hogy forgalma néhány év alatt ropant mérvben fog növekedni, s hogy utóvégre ezen csatorna az áru-szállításnak Keletről és viszont, valamint a nemzetközi közlekedésnek egyik főútja leend. Megemlítjük végre, hogy a közlekedés és csatornán vontató gőzösök által fog eszközöltetni, melyek a hajókat és egyéb szállítási eszközöket Port-Saidnál bevén föl, azokat a Vörös-tenger keleti torkolatáig fogják szállítani; s hogy a Vörös-tenger e szerint csakis a Suez-csatorna folytatásának leend tekintendő.

A Suez-csatornával összefüggésben áll azon nagyszerű nemzetközi csatorna terve, mely az Északi-tengert a Földközi-tengerral fogja egybekapcsolni. A Rajna, a Mosel és a Rhone egybekötése képezendí ugyanis azon nagyszerű hajózási vállalat alapvonalát, melyen a tengeri kereskedelem áru az Északi és Atlanti-tengerből, valamint Közép-Európa termékei közvetlen juthatnak a Suez-csatornához és a Keletre a nélkül, hogy az ibéri félszigetet a Biscayai tengeröbölben — megkerül- niök kellene. Ezen nagyszerű terv ugyan már

XIV. Lajos korából való, és létesítése alkalmasint csak egy jövő század számára van fontartva, — részleteinek kidolgozásával azonban Franciaországban máris komolyan foglalkoznak.

A mont-cenis alagút befejezésének határideje szintén ismeretes már, a mennyiben az, a mindkét irányban tapasztalt naponkénti előhaladásnak közepes számából egyáltalán számítható; az ily számítás azonban csak is átlagos, és megközelítő lehet, mert előre nem látható, mennyi hiba halmozódott össze a két ellenkező irányú vonal viszonylagos meghatározásában, s így mindig kétséges marad e két vonal végpontjainak pontos egybevághása; s meg lehet, hogy utóvégre egyik vagy másik irányt meg kellend változtatni, s új lejtők és görbék közvetítésével az összehoztatást helyreállítani; szóval a befejezés határidejét napok száma szerint előre meghatározni véleményünk szerint nem lehet. Szintoly nehézség volna előre megmondani, mikor fog a Mont-Cenis-én át vezető Fell-féle vasút határideje lejárni, minthogy az, az alagút áttörése, a vasut helyreállítása, és a két vasuti vonal egybekapcsolásai, azaz: még több éven át jó szolgáltatására leendő a közlekedésnek.

A Mont-Cenis alagút a Páris, Lyon és Méditerranée nevű francia, és az Alta Italia nevű olasz vasuti vonalokat fogja egybekapcsolni. Megkezdett 1856-ban, Cavour alatt, a szárdinai részén Bardonecche mellett, a szavoji, vagyis jelenleg francia részén pedig Fourneauxnál, Modane mellett Sz.-Michel közelében, s az tulajdonképpen nem is a Mont-Cenis hegyen, hanem a mellette fekvő Grand-Vallon nevű hegyen hatol át. Az alagút egész hossza 12,200 méter, melyből a folyó év kezdetén készen volt 9166 m., s így még hátramaradt 3034 m., s minthogy az előrehaladás átlaga naponként körülbelül 4 méter, vagy évenként 1500 méter tesz ki, az alagút áttörése két év múlva várható. A furás és áttörés költsége, méterenként közönséges mészakőben 5000, kvarcban azonban 12,000 frankra rug.

A fentemlített két vasuti vonal között a közlekedést ideiglenesen, míg a Mont-Cenis alagút elkészülend, a Fell-féle hegymászó vasut közvetíti, mely 1800 méter magasságban a tenger színe, és 750 méternyire az alagút felett emelkedik át a Mont-Cenis. Hosszasága 77 kilométer, legnagyobb lejtői aránya 1:12, legkisebb görbéinek sugara pedig 40 méter tesz. A vonatok St.-Michel és Susa végállomások közt 4 egész 5 és fél óra alatt közlekednek, és a vasut mult nyár közepén adatott át a forgalomnak.

A Fell-féle vasut annyiban is nevezetes, mint-hogy az nyitotta meg az ugynevezett angol-indiai utat a szárazföldön át, mely ez időben a világ közlekedésének egyik főútjává lón, s melynek pontjai: London, Dover, Calais, Mont-Cenis, Brindisi, és Port-Said, a suezi-csatorna és azon tovább Indiáig.

Azon közből ismét három új alagút tervezett az Alpseken át. A „Revue moderne“ mult évi okt. 25-iki számában egy igen érdekes cikk jelent meg Flachath Ödön úrtól a francia mérnök egyet elnökétől, melynek czime: La Suisse et les Communications Transalpines; ezen cikkben az északi és nyugati Európa vasutainak összeköttetését eszközö, és az Alpseken átvethető alagutak és átjárások vannak a közönség elébe torjastva. Fölömltívén abban a nevezett alagutak szükséges voltát, melyeket, ha Svázej nem akarna, vagy képes nem volna kiépíteni, más államnak, első rendben Franciaországnak kellene azt megtenni. Flachath ur futólag elősorolja azon eredményeket, melyekre a tapasztalás a Mont-Cenis áttörésénél gépek segítségével eddigél vezetett; s azt következteti, hogy jelentékenyebb vasuti vonalok tervezésénél és létesítésénél hosszabb alagutak többé legyőzhetlen akadálynak nem tekinthetők, hogy ezental bátran mondhatni: nincsenek többé Alpsek!

A fentemlített alpisi alagutak egyike, melyet különösen Franciaország szeretne kiépíteni, a Simplonon át vezetették 1300 méternyire a tengerszint felett, hosszúsága 12,980 méter, s a vasuti összeköttetéssel együtt, Brieg és Isola közt 80 millió frankba kerül. A második alagut a St. Gotthardon át, mely már néhány év előtt részletesen felvettét, 15,480 méter, költsége pedig Amstegg-től Biascáig összesen 125 millió frankra rug. A harmadik alagut végre leginkább Németországot érdeklí, a Lukmanier hegyszerorson vezetették át, 1750 méternyire a tengerszint felett; hossza 1710 méter, és Dissentis és Biasca közt 52 millió frankba kerül. Mindhárom alagut, a Svázej területére eső összeköttetési vonalak költségével, és a vasutak teljes felszerelésével együtt, egészben közel 388 millió frankba kerül. Rövid időközben, Flachath ur

czikkének megjelenése után, egy új társulat jelentkezett a párisi tőzsdén, a „Nouvelle C. Anonyme des Chemins de fer de la Ligne d'Italie par le Simplon“, mely a francia és svájci kormány engedélyével működésébe már is megkezdte.

Az angol-indiai új szárazföldi-közlekedési út egyik kiegészítő része, a Dover és Calais közötti alagut terve, nem kerülheti el figyelmünket. Egy az ügy érdekében alakult angol mérnöki bizottság oda nyilatkozott, hogy Dover és Calais összeköttetése legcélszerűbben egy alagut által volna elérhető, mi végből, egyelőre egy kisebb mérvű alagut építése lenne a csatorna alatt a kellő mélységben megkísérendő, Francia- és Angolország közös költségén. Meglehető, hogy ezen kísérlet kisebb-nagyobb részben sikerülend, bevégzése felé azonban az alagut beszakad, embert s költséget eltemet: a terv azonban oly nagyszerű, hogy ezen kísérletet talán még is megérdemelend.

A Dover és Calais csatorna áthidalása kedvez terv volt sok mérnöki dillemtársunk az újabb időben, s az pusztán mechanikai szempontból véve nem épen lehetetlen, tekintettel azonban a csatornai hajózásra, különösen éjen át, hullámzó és áradozó tengeren, bármily e czéla vonatkozó hid tervét nem tartjuk ajánlhatónak. Megemlítjük még azon tervet, mely szerint a két tengerpartról körülbelül öt angol mérföld hosszú töltések vezetettének a tengerbe, melyek végükön rakpartokkal vannak ellátva, hogy azokhoz nagy gőzök köthetnének ki, melyek a töltésen érkező vasuti vonatok fedezetükön felvéve egyik töltéstől a másikhoz szállítanak. Ezen töltések építése, a terv szerint, fegyenczek és a két ország hoverő csoécsék népe által volna eszközölhető, s alig kerülne többé, mint a mennyt azok felügyelete amugy is igénybe vesz.

Az Atlanti-tenger tulsó oldalán Amerikában, szintén nagyszerű mérnöki munkák vannak készülőfélben. A világ legnagyobb vasútja a Great Pacific Railway rövid idő múlva készen leend; ezen vasut az atlanti és Csendes-óceán partjait fogja összekötni, s New-Yorktól egyenesen Kaliforniaáig visz. Egész hossza 5289 kilométer, melyből az előtt már készen volt 2320 km., a többi 2969 km. kiépítésében két társulat osztzik. Utjában két nagy hegylánczon a Rocky Mountains és Sierra Nevada meg át 2000 méter (!) magasságban a tenger színe felett; egyik alagutja mintegy 600 méter hosszú.

A Pacific vasut, megnyitása után rövid ideig tány hiányos, rögös, söt szeszélyos is lesz; forgalmának növekedésével azonban csakhamar egy második sinvonalat fognak azon lerakni, valamint minden javítást és tökéletesítést is alkalmazni úgy, mint az a Panama vasut építésénél történt; népes városok fognak hosszabbban keletkezni; a miveltés és polgárosodás nyomban fogják követni. Ezen vasut a világ nyugoti részében oly nagy jelentőséggel bír, mint az alpisi alagutok és a Suez-csatorna a világ keleti részében, Európában birnak.

A suezi földszoros sikerült átadására egy nagyszerű terv kivitelére bizdította az amerikaiakat, mely rövid idő előtt még csak mint álomkép lebegett szemek előtt, s az a Panamái vagy is Darien földszoros átadására. Az újabb időben megjelent lapokban olvassuk, hogy Amerikában a Darien szoros átadására czéljából egy társulat alakult 100 millió dollár tőkével, mely az Egyesült-Államok és Kolumbia köztiársaság pártfogásával ezen nagyszerű tervnek kivitelét végezt már az első lépéseket megtette. Ezen csatorna oly széles és mély, hogy azon a legnagyobb tengeri hajókat, a „Great Eastern“ kivételével át lehetend vontatni. A Darien földszoros szélessége körülbelül 48 egész 110 angol mérföld, azaz: 768 m.-től egész 1760 méterig terjed. Felemlítettük még azon tervet is, mely szerint az észak-amerikai nagy tavak a Mississippivel, vagyis a nemzetközi tengeri hajózás a déli folyamok hajózásával lesz egybekapcsolva.

Az imént felsorolt nagyszerű munkák és tervek fényes kilátást nyitnak a mérnökök jövőjére nézve.

Magasztos érzés vilanyozza fel az ember szívét, ha szettekinzt azon munkák fölött, melyeket a természeti erők közreműködésével eddigél bevégzett, de még mennivel több nagyszerű terv kivitelére éri magát ösztönözve, ha számításba veszi azon roppant erőket, melyeket a természet rendelkezésére bocsátott.

A suezi csatorna megnyitása.

A suezi csatornaasás munkálatainak története a napokban ismét egy nagy fontosságú eseménytől gazdagodott. A Közép-tenger hullámai most bocsátották be a csatornát az ugynevezett „Sós-

tavak“-ba. E műttel, melyet eddig mindenki agyremnek tartott, ma már bevégzett tényné lón. Azoknak, a kik elfogultan azt vetették szemére Lesseps urnak, a suezi csatorna tervezőjének és a munkálatok vezetőjének — mondhatnók lélkének, hogy lehetetlen kísérte meg, most már nem maradt egyéb hátra, mint megbánni elfogultságukat és igazatlan megtámadásaikat. Azon legújabb tudósítások folytán, melyeket ez alkalommal olvasóinknak nyujtattunk, a csatorna végleges megnyitását s a közforgalomnak a meghatározott időben leendő átadását bizonyosnak tekinthetjük. Két hónap múlva Afrika szigetté lesz, és hat hónap múlva a legnagyobb tonna-tartalmu hajók is könnyen oljthatnak a Földközi-tengerből a Verestergerbe s kiköthetnek India vagy China partjain.

A mily mértékben a munkálatok előhaladnak, épen úgy tünédenek el azon különféle műszerek és eszközök is, melyek a csatorna-ásásra szükségesek voltak, s maholnap már csak a furógépek fogják bevégezni azt, mit az emberi kéz elkezdett. Oda, honnan a fellah-k a földet elhordták, a Közép-tenger hullámai nyomolnak és a homoklapát mindennap 16,000 köbméternyi földet takarít el.

E fontos és elhatározó befolyásu műtt volt az, melynek I. Ismail, egyiptomi alkirály, azáltal, hogy a mult hóban a munkálatokat megtekintette, különös nagyszerűséget és fényt kölcsönzött. Már a czeremonia maga is elég hatásos és ünnepélyes volt, s az uralkodó látogatása az egész vállalat erkölcsi és politikai súlyát is nagyban emelte. I. Ismail e látogatás alkalmával maga láthatta és itélhetette meg a társulat hatalmát és erejét, a leendő csatorna félreismerhetetlen jelentőségét s azon példás rendet, mely ez óriási mű kivitelénél uralkodik. Egyetlen ember törhetetlen akarateréje valóságos tündérszerű változásokat hozott létre e vidékeken. A pusztá megelvenült. Ott, a hol ez-élt csak néha napján fordult meg egy-két karaván, jelenleg több mint 20,000 ember él, dolgozik és lakik. A megélhetés, mely eddig ott lehetetlen vala, most már nagyon könnyűvé lett, és ezt csakis azon édesvízi csatornának lehet köszönni, melyet e sivar vidékre vezettek. A száradokon át parlagon hevert pusztaság most bálmatos termékenységgel van átvarázsolva. Az alkirályt e gyors átváltozás nagyon meglepte s maga meggyőződhetett a már elért eredmények felől. — Egy új tartomány ez, mely kevés idő múlva ismét azzá lesz, a mi évezredek előtt volt, mikor azt még a termékeny Gózen földének nevezték, s mikor az Egyiptom leggazdagabb vidéke vala.

Az alkirályt az arabok mindenféle roppant lelkesültséggel fogadták. Örömköltások hangzottak mindenütt. „Isten tartsa meg őt!“ — ez volt az egyhangú fogadtatás, melyben minden helység szeretettel uralkodóját részeseit. Oly ózinte lelkesedés volt az, melyet bármelyik fejedelem is méltán irigyelhet, s mely kitörölhetetlen emléket hagy annak szívében, ki az ózinte lelkesültség tárgya vala.

A fontos esemény színhelyén beláthatatlan tömeg seregelt össze légyottra. A munka megkezdésére az alkirály adott jelt egy díszes kioszkban, melyet elfogadására készítettek. Az adott jelre zugva, bömbölve rohantak a Közép-tenger szabado bocsátott hullámai az eddig szárazon állott „Sós-tavak“-ba. Egetverő örömmujongások üdvözölték a fékvesztett hullámok diadalmas berohanását!

A megindulás nagy volt és a benyomás mély; mulhatatlanul szavakat kellett kölcsönözni annak és a jelen volt mérhetetlen sokaság szíve érzelmeit, egyhangulag e három szóban tolmácsolá: Eljen az alkirály! A fejedelem aztán visszatért Serapeumba, hol a királyi gyorsvonat várakozott rá. Mikor Lesseps ur oda ment az alkirályhoz, hogy látogatását megköszönje, I. Ismail egy papirt nyujtott át neki, melyen e néhány sor vala írva: „Távirsugyam. Nubar basának Párisban. Epen most látogattam meg a suezi csatornát s jelen válek. midőn a Közép-tenger hullámai a „Sóstavak“-ba bocsátották. A nagyszerű munka iránt csodálattal s annak a meghatározott időben leendő bevégzése iránt feltétlen bizalommal telve tértem vissza Kairóba. — I. Ismail.“

A hogy Lesseps e sürgönyt olvasta, nagyon meg volt hatva és hállája kifejezésére szavakat keresett. De ő Felseje nem hag ott neki arra időt, hanem karjait kitárva, szívélyesen keblére szorítá az óriási mű teremtojét. E megindító jelenet az egész udvar jelenlétében ment végre, s mind az alkirály, mind Lesseps ur szeméi könyökkel valónak telve.

I. Ismail bucsút vett, sajnálkozva, hogy nem

nézheti meg a csatornát egész Salufig és Suezig. A walesi herceg Kairóba érkezése kényszeríté őt visszatérni, hogy magas vendéget fogadhassa, de egyuttal azt is kijelentette, hogy közelebbről a csatornát egész hosszában meg fogja tekinteni.

S. S.

Guyana nevezetesebb növényei és állatai.

Schomburgk Róbert, a nagyhirű és tudomány német utazó 5 évig (1835–39) tartózkodott Guyanában és az Orinokó folyam vidékén, hova őt az angol kormány küldte az ottani brit birtokok határainak rendezése végett s más tudományos célokból is. Hosszas működésével és mindenre kiterjedő vizsgálódásaival a természettudományok majd minden ágát bővítette és gazdagította. Utleírása az e fajta irodalom egyik legbecesebb és legérdekesebb terméke. Ragyogó irályu lebüvölve tartja olvasóit s gyönyörű vázlatai tropikus illatot és tarka vegyületű szingazdagságot lehelnek.

Az utazás Guyanában leírhatatlan nehézségekkel és veszélyekkel jár, hanem aztán mégis

lefelé, — ő tisztán hallotta még az evezősapásokat is. Az őrt, ki arról mit sem tudott, jól összeszidták, s meg is büntették a szolgálati kötelesség ilyetén elhanyagolásáért. De a legközelebbi éjjel csakhamar kiült a tévedés, mire aztán a furcsa csendháborítót elneveztek „evező“-nek. — Egy nevezetes bogárral is megismerkedünk itt, a *Pranis coriocornis*-sal, mely a Canuku-hegységben lakik. E nagy bogár fűrészalaku csápjával megragad egy-egy faágat, mely néha majdnem kar-vastagságú, s akkor a szélmalom gyorsaságával addig ropkél körben körülte, míg végre az egész ágat lefűrészezi s azzal együtt a földre pottyan.

Még az említettek-nél is élelőbb érdeket költenek bennünk azon kedves közlemények, melyeket Schomburgk útleírásában a „sziklai tánczos“-okról találunk.

„Midőn a hegységben ide s tova bolyongtunk, — mondja egy helyen utazónk —, egy egész csoportjára találkoztunk azon gyönyörű madaraknak, melyeket a bentsülöttek „sziklai tánczosoknak“ (*Rupicola elegans*, németül: Felsenhahn, vagy Felsenmünchen) neveznek, a mikor egyszersmind e madarak híres tánczának is szemtanuja lehettem. E madár-tánczról nekem az indiánok nagyon sokat

ságt! Az indiánok, minthogy e madarak szép bőreit nagyon sokra becsülik, szorgalmasan kutatják az ilyen mulatóhelyeket, s a bokrok mögé rejtőkön nédpuskáikkal és megmérgezett nyilaikkal, és ott várják be a tánczosokat. Míg a táncz egészen el nem kezdődött, az indián sem nyúl fegyveréhez, de ha tánczra kerekedtek, annyira neki adják magukat kedvezni mulatságuknak, hogy ötáthatat is le lehet lóni közülük, míg a többiek észre vennék a dolgot és olrepülének; sőt párosodáskor, a mint mondják, 3–4 százat sem nehéze eljeitni, mert olyankor a kakasok összetartóbbak s a táncznál minden ügyességüket ki akarják tüntetni, hogy szeretett jérezéik vonalmát mintegy azáltal is még jobban megnyerhessék.“

Sámi Lajos.

Norton csó-kútja.

Norton csókút-készítési rendszere az amerikai és abyssiniai háboruk alatt igen észszerűnek bizonyult be s mostanában már földrészkünk is kezd elterjedni mindenütt. Az a gyorsaság, melylyel egy ilyen kútat a földre lebecsátani s újból tovább szállítani lehet, a kútnak az a megbecsülhetetlen

Nortonféle csó-kút.

beszéltek már azelőtt is, de én az egészet mesének tartottam. Már hallottuk némi távolból azon csicsérgő hangokat, melyek a *rupicoláknál* oly sajtóságosak, s vezetőim közül kettő intett nekem, hogy nagy óvatossággal minél közelebb lopezzam azon helyhez, mely az úttól egy kissé félre a tánczosok gyűlterét képezte. A különös tánczterem átmérője mintegy 4–5 láb lehetett; minden fűszál el vala távolítva, s e mellett a föld oly sima volt, mintha csak emberi kezek lapogatták volna el. E térben egy madarat láttunk tánczolni és ugrálni köröskörül, miáltal a többiek remekül adták a lelkesült bámulókat. Ekkor a tánczoló kiterjeszté szárnyait, fejt büszkén fölveté és farkával, mint a páva szokott, egy kört kerekített maga körül; azután kevélyen lépdelt ide s tova, körmeivel a földet kaparta s ugrálva járálta körül a tánczolyt, míg végképen kifáradván valami különös hangot hallott s a tért másnak engedte át.

„Ily módon egymásután hárman próbáltak szerencsét a szipadpon s a legbüszkébb önérettel vonultak ismét vissza társaik közé, melyek a tánczolyt körülvevő bokrokon tanýzták. Tiz kakast és két jérező számláltak meg ott. Hanem a mint vigyázatlanságból egy száraz ágat találtam lépni, annak roszogó zajától rögtön felriadtak — s egy percz alatt oda volt az egész tánczoló társa-

sajtsága, hogy a vizet nem zavarja fel, sőt inkább a legnagyobb tisztaságban tartja meg, végre az egész készütléknek igen könnyű szállíthatósága egyik helyről a másikra, és az egész eljárás egyszerű volta Norton találmányának elvitázhatlan gyakorlati becsét biztosít. A készütlék egy, a végén mintegy két lábnyit terjedelemben, átlukagatott vastasból áll, melynek hegye aczéllal vagy sárgarézből van. Ezt a csót egy hengercsiga által felvont kos segítségével, mely egy vaskapocsra esik le, a földre verik. Mihelyt a belől fogakkal ellátott s csavarhengerek segítségével keményen a csőhöz erősített kapocs a csőnek földre hatolása alkalmával a fenékhez közeledik, rögtön lecsavarják azt a csőről s fentebb ismét hozzá erősítik. Epen így a hengereket is fentebb alkalmazzák, ha egy vagy több csőtoldatot csavarnak az elsőhöz. Mikor aztán a csó viztartalmu réteghez ért, a tisztító szivattyút is hozzá erősítik, s mielőtt a felszivott víz elég tisztának mutatkozik, az állandó szivattyút veszik elő s kész a kút. A tisztító szivattyu a homokot és szememlalt földet hozza fel, mely a csó körül rakodik le, és így mintegy tartályt (reservoir) képez a csó átlukagatott vége körül. 1 1/2 hüvelyk átmérőjű csövek egy óra alatt gyakran 60, 2 hüvelyk átmérőjűek néha 120 akó vizet adnak. Ha nagyobb átmérőjű csöveket akarnak lebecsátani, akkor az ugynevezett accumulator (földhalmozó, földösszenyomó) használik, melynek lefelé ható folytonos nyomása 10–50 angol tonna súlylyal nehezül a csőre, mi által annak visszalökődése biztosan meg van akadályozva, mikor a nehéz súlyok ráüt. A szivattyu igen egyszerűen van összeállítva s nagy vízmennyiségek fölemelésére is alkalmas. Képnük e szivattyu ábrázolja.

Ily csókutak már Pesten is kaphatók, a szabadalom-tulajdonos Schullhoff képviselőjénél Heim H.-nál, régi posta-utca, 11. sz.

Ez érdekes kútat szerkezetének bővebb ismeretetésére később még visszatérünk, annyival inkább, mert hazánkban, különösen az alföldi homoktalajban e kútak különösen használhatók s kétségkívül el is fognak terjedni.

Egyveleg.

** (A zsidók Európában) a legújabb statisztikai kimutatás szerint következőleg vannak elosztva: Longyelországban minden 7 lakosra esik 1 zsidó, Ausztriában 33-ra esik egy, Orosországban 42-re, Hollandban 52-re, Törökországban 61-re, Német-

Melléklet a Vasárnapi Újság 16-ik számához 1869. ápr. 18.

Irodalom és művészet.

(Gyulai Pál) kitűnő írónk, lyrája 20 évi termékeit egy kötetben rendezte ki. Az irodalom közönlényi örömmel üdvözik szándékát s méltán. Gyulai aránylag keveset írt, de jót és részben kitűnőt. Költőményei mély érzés, erős szenvedély s képzelődés jellemzik. Néhány dala eleven esettel festi a forradalom utáni hangulatot; s akár a hazaszeretnek, akár a szerelmnek vagy családi érzelmeknek ad hangot, mindig erő és valódiság nyilatkozik minden sorában. A kötetet egy 5 éves költői beszély fogja kiegészíteni, mely a forradalom után közvetlen következtet évek társadalmi életéből van merítve. A közönségnek előre élvezetét ígérhetünk e gyűjteményből, melyre most csak a figyelmet akartuk fölhumni.

(A képzőművészeti társulat új kiállításán) megnyitott sok új és érdekes festmény. A nagy terem bejáratánál szemkötő volt fölláttva b. Ergler nagy olaj-festménye, mely a királyt ábrázolja lóháton, koronázási díszöltönyben a királydombon, midőn sz. István kardjával az ünnepélyes vágást teszi. E festményről írták a bécsi lapok, hogy Ergler a jobboldalra festette véletlenül a kardot, de ennek nyomát sem lehet látni. A kép ára 5000 ft. Szintén Erglertől van a „Megmentés” is, melyen viharzó tengert látunk, távolabb süllyedő hajót s az előtérben elalélt leányt, s föllette egy nagy ebet. Thán Mór jeles esete több nagy festményen van képviselve. Ezek közül három olyak: „Sz. Erzsébet”, „Péter és Pál” életnagysággal alakokkal, „Sz. Czecília”. Ez utóbbi kisebb és jeles mű, bájós angyalokkal, erőteljes színekkel; mindenképpen művészi oldalképekhez tartozik. Markó Ferenczről kelleme, tömör modorban festett életképeket láthatunk, ezenkívül néhány tájképet, valamint Markó Károlytól, Molnár Józseftől, Ligetivől, Telepvtől. — Az új darabok közt még érdekes Brodsky Sándor tájképe. Valentiny, ki Párisban tanul, több festményt mutatja be tehetőséggel. Újházytól egy nagy csendéleti festményt említünk meg, mely gyümölcsöket ábrázol. Schwbertől 8 vízfestményt, melyek a svájci alpekek részleteit ábrázolják. — A társulat további választmányi ülésében elhatározta, hogy mindazok, kik a jelen sorsolású sorsjegyeket vesznek, azon kedvezményben részesülnek, hogy minden egyes sorsjegyet elmutatás mellett a tárlatot díjtalanul látogathatják, s akár a sorsolási nyerteseket megtekinthetik.

(Jókaindó) levelet intézett a nemzeti színház igazgatójához, kérvén, hogy ne vőljon meg a színházról, melynek egyik fődíszje és büszkesége. (Várházi Sándor) a budai népszínháznak kedvelt „Bem apó”-ja, az októberben megnyitandó belgrádi színház művezetője leand. A magyar színházról oly erőt vesz benne, kihez szép reményeket lehetett kötni.

(A pest-budai könyvnyomdászok önképzőegylete) mint kiadó-tulajdonos, előfizetési fölhívását közre a budapesti sajtó munkái között, a nyomdászati és az azzal rokon szakmák közönlényére, mely havonként háromszor „Tipographia” cím alatt, május hó 1-től kezdve jelenik meg. — A lapot Buschmann Ferencz fogja szerkeszteni, kihez intézkedések a lap szemelvény részét illető küldemények. (Lakása: ösz-utca 20. sz.)

(A „Természettudományi Közönlény”) 4-dik füzeté megjelent. Tartalma: „A forrasz-cső kísérletek újabb haladása”, dr. Szabótl. „A velicskai baleset” dr. Krennerl. „Apró idők mérésé” Greguss Gyulától. „Lélek és rémjelölök” Vollytól. „A nitro-glycerin”. „A német könyvtárak”. Dr. Krennernek a velicskai baleset okait és következményeit ismertető jeles cikkén kívül, ki-vált az utóbbi két tárgyra hívjuk fel az olvasók figyelmét, melyek közül az előbbi egy újabb lőpor-szerű, de ennél 15-szerre erősebb folyékony re-pezzató szerről, a második pedig általánosan a európai könyvtárak állapotáról nyújt érdekes adatokat. Ezeket kívül e füzetben még végül több apróbb közönlény foglalt helyet. — E derék fölörótartó Szily Kálmán, a természet tud. társulat titkára szerkeszti, s előfizetési ára egy évre 5 ft.

(Imrefi János) előfizetést hirdet egy kötet költeményére; mint felhívásban ígéri, a díszes kiállítású kötet, mely mintegy száz költeményt fog tartalmazzani, május közepén mulhatatlan megjelenik. Az előfizetési pénzeket legfeljebb május 15-ig neve alatt az Első magyar egyesületi könyvnyomdába (Pest, 3 korona utca 18. sz.) bérmentve be-küldeni kéri. Előfizetési díj 1 ft. aranyos díszkötésben 2 ft. Hat előfizetés után tiszteltpéldány-nyal szolgál.

(Új zeneművek.) Tábornok és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében megjelent: 1) A hazai fiatal zenekedvelőknek kevésbé nehéz, és oktató változatok egy magyar népdal felett: „Be van az én szüröm uja kövve;” zongorára átírta Egyri János zenekarigazgató, ára 50 kr. — 2) „Sopron- megyei követválasztási induló;” zongorára szer-zett Muncsi Lajos, ajánlva hg. Eszterházy Pálnak; ára 50 kr. — Továbbá ugyanott megszerezhető Pon-grács József kolozsvári zenész legújabb mag-jelent 5 sorádia u. m. „Rozália-csárdás” gróf Bethlen Rozália k. a.-nak ajánlva (ára 40 kr.); „Ágnes-csárdás”, b. Bánffi Ágnes k. a.-nak ajánlva (ára 60 kr.); „Czecczi-csárdás”, b. Bánffi Czeczil k. a.-nak ajánlva; „Aurélia-csárdás”, gr. Bethlen Aurélia k. a.-nak ajánlva; „Ádám-csárdás”, b. Bánffi Ádámnak ajánlva (ára 40 kr.); „Szeret az én rózsám igazán,” csárdás.

Egyház és iskola.

(Aranyoséje alkalmával) a pápa szerencsekívánatokot kapott az angol, orosz, württembergi, porosz uralkodóktól, a spanyol királynétól, az asturiai hercegtől, a mexikói császárnétól, a toscanai nagyhercegtől, valamint a Rómában képviselt fejedelmektől.

(A vallás- és közoktatási miniszter) intézkedett, hogy az 1868-ik évi LIV. törvényben megállapított polgári törvénykezési rendtartás, miután folyó évi június 1-jén már életbe fog lépni, azon jogtanulók számára, kik e folyó tanévben a jogi tanfolyamot bevégzik, a még rendelkezésre álló időszak alatt a magy. kir. egyetemnek s jogi tanintézeteknek azonnal eloadásák, s hogy ehhez képest a folyó tanév végével tartandó bírói államvizsgálatoknál a jelöltek az új perrendtartásból vizsgáltassanak meg.

(Bárod Eötös József) a m. k. egyetem orvoskari tanártestület tagjait értekezletre hívta össze, az egyetem részére szükségelt tudományos intézetek tárgyában. Az értekezlet ebbeli működését befektette s javasolja, hogy a szóban levő intézetek három csoportban építtessenek. Az első csoport 3515 □²-ön a kórodákat és az ezekek legzsor-sabban összekapcsolt kóroszályokat foglalna magában. Az egész 350—400 ágyra számított kórház lenne, a szükséges tanhelyiségekkel ellátva. Ideigle-nesen itt helyeztetnék el a szüle is, de legnagyobb nyomatékkal ki van emelve, hogy ennek számára külön épület emelése szintén a nem halasztható dolgok közé tartozik. A második csoport 1004 négyszöglet igényel s magában foglalja azon tanintézeteket, melyekben a tanításra hullá kell, milyen: a leíró bonczatan, kórodái előkészítő se-bészet, törvénytudományi orvostan, sebészkórodái műtőin-tézis és terem a hullákon való szülészeti gyakorlatok részére. A harmadik csoport 2616 négyszöglet vesz igénybe, s az ország-uton, a régi főviszkert telkén foglal helyet, a következők intézetekkel: állattan, növénytan, állat-anat, természettan, meny-nyiságtan, kézi csillagda, élettan, elméleti orvostan, általános kör- és gyógyszeratan, természet- és vegytan, a sebészek számára. Az igényelt összes tér-mennyiség 7185 négyszöglet.

(Második zsinagógát) szándékozik építeni Pesten az izr. hitközség, s e szándékát bejelentette a hatóságoknál. Ez új imaház a könyök- és retek-utca közt fekvő Massanak és Meixner-főle házak telkén fog épülni.

(A vallás- és közoktatási miniszter) Görög Gyula póttanárt a pesti főrealtanodánál a bölcse-szertanban, Veredy G. Károly v. gymnasiumi tanárjelöltet a nevelésatanban leendő bővebb kiké-phezés végett egy évi tartamra a berlini tud. egyetemre küldötte, az utóbbinak egyszersmind kötelességévé tette az ottani paedagogium tanul-mányozását.

(Egyházas segélyezés.) Az alsó őrsi hely. hitv. egyháznak, a tihanyinak 300 frtot engedélyezett ö Felsőge, a prot. egyházi célokra szánt összegből.

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

(A honvédség felszerelése) czéljából hirde-tett pályázatnál egy bécsi lap távsürgönye szer-int már megtörtént volna az eldöntés és nyertes lenne Vecsey nagykereskedő, ki egy brünni con-sortiummal szövetkezett e végett.

(A fűmei kereskedelmi és iparkamara) Andrássy miniszterelnöknek ottlétekor egy em-lékiratot nyújtott át a magyar-horvát tengerpar-ton szükségos kikötő-építkezés tárgyában, mo-lyekre az 1869—1871-ki háromévi cycusra fol-oztatandó 200,000 fnyi összegt volna előirányzandó. Ezen összegben befoglalatának a már kéz, vagy a központi tengerészeti hatóság által megkezdett, s a befejezéshez közel ért építkezések föntartási költségei is; továbbá az új kikötő-építkezések Fiubanban, Martineszszában, Buccariban, Portore-ban, Noviban és Szelceben.

(Az erdélyi vasút építésénél) elfoglalt an-gol mérnököt szerte járnak már Erdélyben, s egyik főhadiszállásukat Medgyesén ütötték föl. Meg vannak akadva idegen nyelvünkkel s szeret-nének oly tolmácsokat fogadni, kik angolul, ma-gyarul és románul tudnak.

(Egy consortium.) La Motte Theophil belga mérnökkel élén, ajánlatot tett Buda városának, hogy a Gellérthy egy részének lehodásával

országban 105-re, Belgiumban 333-ra, Olaszországban 412-re, Angliában 446-ra, Franciaországban 463-ra, Svájcban 595-re, Svécziában és Norvégiában 664-re. A zsidók e szerint legsűrű-ben jelennek Lengyelországban, s utána mind-járt az osztrák-magyar birodalomban.

TÁRHÁZ.

IV—VI. kötetének itéli oda nemcsak mint a maga nemében nagybecsű és páratlan munkának, hanem egyszersmind mint olyanoknak is, mely egy a történettudománynak szentelt élet buvárkodásainak gyümölese, s melynek megkoszoruzásával éppen ez iránti elismerésnek kívánt kifejezést adni az akadémia. — 2. Az 50 arany Marczibányi-díj felett, mely mindig a nagyjutalom mellék jutalmát képezi, vita keletkezett. Az osztály ugyanis nem ítélte oda a jutalmat egy munkának, hanem kettőt ajánl. Hunfalvytól „A magyar birodalom természeti viszonyainak leírását és Nagy Iván családi IX—XII. kötetit, miután többszörös szavazás után az osztály szavazata e kettő közt egyenlően oszlott meg. Az osztály azon elvi kérdés miatt nem egyezhetett meg, hogy Hunfalvy munkáját a tagok egy része a természettudományhoz, más része pedig a történelemhez kívánja sorozni.

Elnök b. Eötös József hosszas és kimerítő vita után felteszi a kérdést: Hunfalvy munkája a természettudományi vagy történelmi osztályba soroztassék-e? Nagy többséggel a kérdés oda döntött el, hogy Hunfalvy munkája a történelmi osztályba nem tartozik. Miután a kérdés ekképp eldöntése után abszolút többséggel Nagy Iván munkájának nem volt, az ügy visszaküldték az osztályba, hogy döntse el: kinek adassék ki a Marczibányi-díj. (Utólag az osztály Nagy Iván munkáját ajánlotta, s a Marczibányi díj ennek oda is titeltett a nagy-gyűlés által, a 14-ki ülésben.) — 3. A Gorovo-díjra „Magyarország címere és színei” beérkezett egy pályám, mely jutalomra ajánlatik. A jelítés levélke felbonthatván, kint, hogy szerzője Jancsik (Iván) Ede. — 4. A hölgyek díjából kitzűtött kérdésre „Görögország államrészisége: 3 pályamunka érkezett meg, melyek közül jutalmat a 2-ik számú nyert, melynek jelítés levele felbonthatván, kint, hogy szerzője Poór Antal gym. tanár Nagy-Szombatban, ki az általa nyert jutalmat felajánlja, hogy az leendő kamataival, mint új jutalom tüze-sék ki az Egyiptologia mai állásának leírására. Az akadémia éljenzóleg fogadja az ajánlatot s átteszi tárgyalás végett az osztályhoz.

IV. Matematikai és természettudományi osztály: 1. A hölgyek díjából kitzűtött növénytanra be-érkezett pályamunkák közül nyertes lett az, melynek szerzője dr. Soltész János tanár (lapunk munkatársa).

Végül még az osztályok tagajánlásai olvas-tattak föl, előleges tudomás s a választó tagok tájékozása végett. Az ápril 14-iki ülés a tagválasztással kezdődött. Ez következő eredményt értett meg.

A nyelv és széptudományi osztályban: Tisz-teleti taggá választott Szabó Imre, kanonok és miniszteri tanácsos 17 szavazattal 31 ellenében; rendes taggá: Szász Károly lev. tag, 27 szavazattal 2 ellenében; külső lev. taggá: Klein Gyula, a „Dráma története” című óriási mű szerzője, mely-ből eddig 6 roppant kötet jelent meg, de mely 14 kötetre van tervezve, s minket különösen érdekel, mert szerzője hazánkia, és mert művében a ma-gyar drámának is kellő tét s figyelmet szentelend. Klein 22 szavazattal választottott 6 ellenében. — A törvénytudományi osztályban csak külső levelező tag választottott: dr. Engel Ernő, berlini jog-tudós, híres államgazdász és statisztikus, 25 szava-zattal 3 ellenében. A történelmi osztály is csak külső tagot ajánlt, Dethier Antal, Konstantinápoly-ban élő francia tudós, ki a Korvina keressefélyben nagy szolgálatot tett akademiánk, s a kry-tobulosz-codexet is az akadémia utján adta ki; meg is választottott 26 szóval 3 ellen. A természet-tudományi osztályban megválasztottak: levelező tagokul: dr. Hirschler Ignác a kitzűtő szemész, 23 szóval 8 ellenében és dr. Say Mór jeles vo-gyész, 22 szóval 7 ellen; külső lev. tagul Ascher-son P., a berlini kir. muzeum növénytani osztá-lyának őre s jeles botanikus, 9 szóval 7 ellenében.

A bölcsészeti és matematikai osztályok ez uttal nem ajánlottak tagokat. A választások bevégezéssel az alapszabályok új tervezete vétetett vitatás alá. A 14-ki ülés a munkálatnak csak mintegy felét ment át, de lé-nyeges változtatás nélkül fogadta el a tervezetet. Lapunk sajtó alatt lesz ár, mire a 15-ki ülés a tárgyat bevégi; de azon reményben, hogy a to-

vábbi részen sem lesz lényeges változás, megérin-tjük a főbb reformokat, melyeket e munkálat az akadémia kebelében létre hoz. Legfontosabb szorintunk az igazgató tanács szervezete. E nagy méltósági testület eddig a tu-lajdonképi tudós akademiától hermethice elzárko-zott, többséggel konzervatív elemekből állott, s hozzá az akadémia, tudományos céljai kivételére csak esedezőként járult er és vajmi sokszor utasíta-tott el rideg non possumusnak, melynek még indo-kolása sem tartatot méltónak. Ezentul az igaz-gató tanács 24 tagból álland; 12-től ezek közül az akadémia maga választ, saját belsőtagjai közül, 12-től maga az igazgató tanács (benne a 12 ak-a-demikus is) az akadémia körén kívül álló oly fér-fiakból, kikől az akadémia java és díze őrögbe-dését várhatja, áldozatkész alapító sorából stb. Így az akadémia minden ügyeire az akadémia sa-ját befolyása, és pedig döntőleg, meg van nyerve, s az igazgató tanács megléte egy idegen testület lenni az akadémia feje tetején.

Nevezetes reform alá jönnek az osztályok és üléseik. Az eddigi 6 osztály helyett csak 3 lesz. Egyik a nyelv és széptudományi, másik a bölcsé-szeti, történelmi és társadalmi (eddig törvénytud-mányi néven), s harmadik a matematikai és természettudományi. Minden osztály havonként 3 ülést tart, az összes akadémia havonként egy ösz-szes ülést; s így az eddig 4 havi ülést helyett ezen-tul 10 lesz; vajha a tagok munkássága is ily arányban emelkedjék. Minden osztálynak külön él-nöke lesz a tiszteleti és titkára a rendes tagok so-rából; az összes akademiának egy főtitkára, s jegyző helyett ennek segéde. Az anyagi ügyek in-tézésére pedig egy igazgató lesz, pénztárnok nem, mert az akadémia valamely pénztintézet által fogja vagyonát kezelteni, a mit ismét csak helyeseln-tünk. Nem kis fontossággal előlépés a levelező tagok-nak döntő szavazattal felruházása saját osztályaik-ban. Néhány osztályt e jogot már eddig is előle-gzte, de alapszabályilag a lev. tagok még saját osztályaikban sem bírtak eddig más, mint csak ta-nácskozó szavazattal. Indítványzatokat, hogy a lev. tagok a teljes akademiában, s nevezetesen a tagválasztásban is szavazattal ruháztassanak föl. De ezt az akadémia szervezete lehetetlennek teszi; a tiszteleti és rendes tagok száma meg van hatá-rozva; a levelező tagoké nincs, s több mint három annyi, mint a más két rendbelieké; így a levelező tagok szavazata által arandeké teljesen nullifikál-tatnék. Befolyásuk mind az ügyekre, mind a vá-lasztásokra biztosítva van az osztályokban birt szavazati joggal.

Az akadémia eddig egyszerű általános több-séggel választotta tagjait; ez legtermészetesebb dolog is, minden választás a világon így történik; a francia akadémia 40 halhatatlanját is így vá-lasztják. Ezentul az osztályok 2/3 szótöbbséggel ajánlanak s a teljes akadémia szintén 2/3 szótöbbséggel választ. Ez nem egyéb, mint a legalább 1/3-nyi kisebbség vetője, a nem elég tetemes több-ség ellen; s látszólag legalább minden esetre igaz-ságtalanság. De ha az eddigi választások eredmé-nyeire tekintünk, opportunusnak kell e szigorú vállanunk. Nagyon is könnyedén lettek eddig akademiái tagokká az emberek; s inkább maradjon ki egy érdemes ember talán egy-két évig, mint bejusson tíz olyan, kiről minden ember azt kér-dezi: ki az?

A rendes tagok idősbjei eddig fizetést húz-tak, 500 és 300 forintot. Bizony kevés; de nem jutott több, s ez is a 40 rendes tagból csak 18-nak jutott. Ezekből, kik már élvezetében vannak, nem is veszik el. De ezentul ülése-pénzt fognak kapni a rendes tagok. Helyes. De még helyesebb volna felolvásaik után díjaztatniok a tagoknak, mert a puszta megjelenés az ülésben, annak elején vagy végén egy negyed órára, még nem használ az aka-demiának. Aztán az ülésépénz rendszere, a vidéki tagokra nézve hátrányos, igazságtalan. E pont még e perczen nincs eldöntve. Im, az akadémia alapszabályainak főbb re-formjai. Az új jutalom-kitűzéseket, valamint az ünne-pélyes közülés leírását is csak jövő számunkban adhatjuk.

országban 105-re, Belgiumban 333-ra, Olaszországban 412-re, Angliában 446-ra, Franciaországban 463-ra, Svájcban 595-re, Svécziában és Norvégiában 664-re. A zsidók e szerint legsűrű-ben jelennek Lengyelországban, s utána mind-járt az osztrák-magyar birodalomban. ** (Gyapjubevitel Európába.) A mult évben 868,000 göngy gyapju hozatot tengeren át Euro-

A magyar tudom. akadémia nagy-gyűlése.

Akademiánk ez évi nagy-gyűlési ülései f. hó 11-én kezdődtek s 17-én végződnek be az ünnepé-lyes közléssel. Az akadémia csendes s többnyire zajtalanul munkás életében egész éven át csak ez a néhány nap szokott élénkebb, pezsgőbb életet mutatni. Ilyenkor feljö a vidéki tagok, kivált ren-des tagok, egy része is, s most is itt látjuk, csak a nevezetesebbeket említve: Haynald érsek, tiszte-leti tagot, Ipolyi, Nagy János, Török József ren-des tagokat; a helybeli tagok is a szokottnál nagyobb számmal jelennek meg; jutalmak — kö-ztük évenként más-más tudomány-szakkból a nagy-jutalom is, — osztatnak ki, s végre a tagok választá-sa történik, a mi iránt mind az akadémiai tagok, mind az irodalom közönlényei s a közönség leginkább látszik érdeklődni. Az idén mindezekhez még egy nevezetes érdek is csatlakozik. Az alapszabályok nagyon is meg voltak érve arra, hogy gyökeres reformon menjenek át, s ismét egy tekintélyes lépés tétessék velők a haladás ösvényén. Mint mindenek, az alapszabályoknak is megvan a magok történelmi fejlődése. A harminczas években, az akadémia alakulása első éveiben csak gyenge csirág volt bennök annak, mi két vagy három átalakítás lépcsőjén csak maig is fejlődött belőlők. Most már mondhatjuk, közel állanak egy szabad-elvi demokratikus s éppen azért életerős szervezet igényeinek eléréséhez, bár tagadhatlan, hogy egy-égy lépést még kell tenniök a cél teljes elérésére. De mégó majd az is a többi után.

Azonban menjünk sorban. Ápril 11. és 12-ikén az egyes osztályok érte-kezletei s ülései tartottak. Ezek készítik elő a nagy-gyűlési anyagaikat: számba veszik a pályaművekre beérkezett bírálatokat, kimondják a jutalmazás vagy nem jutalmazás iránti ajánlatot, új jutalom-kérdéseket vitatnak és állapítanak meg s tagokat ajánlanak, titkos szavazattöbbséggel azok közül, kiket az egyes tagok már előre írásban és in-do-kolva ajánlottak volt. Az idén a történelmi osztály azon indítványval lépett a többi osztályok elé, hogy mivel az alapszabályok megváltoztatása ugy is küszöbön van, s azok az osztályok berendezése-re is a tagválasztás módzataira nézve is lényeges változtatásokat hoznak be, — ez évben választások egyáltalában nem történjenek. Az indítványt még egy osztály feltétlenül elfogadta; s a harmadik maga ugy sem akaráván tagokat ajánlani, egyszerűen tudomást vette; három osztály azonban nem fo-gadta el s ajánlott tagokat. Három levén három állanében, a kérdés a nagygyűlés elébe került, mely főleg azon indokból, mivel a még meg sem hozott törvény visszahatólag pressiót nem gyakorolhat, a választás mellett nyilatkozott. Egyébiránt, a mint a választások később kiütöttek, mindnyája közt csak egy van, mely az újabb szabályok által igé-nyelt 2/3 többséget nem ütötte meg, s csak a régi szabályok szerinti egyszerű többség nevése alatt lett meg; a többi mind 2/3, sőt legnagyobb részben annál is jóval nagyobb többséggel lón megvá-lasztva.

Az osztályok bevégezésén teendőiket, 13-ikán kezdett vette a nagy-gyűlés. Ez első nap, a már érintett választási vagy nem választási kérdés el-döntésén kivül, a jutalmazások ügye volt a napi-rend.

I. Nyelvtudományi osztály: 1. Marczibányi-díj az igedők, módok mikénti használatáról; 40 arany; az osztály nagy méltánylással emel ki és dicsér meg egy pályamunkát, melynek jelítés levélkeje felbonthatván, kint, hogy szerzője Szarvas Gábor. 2. A 2-ik Marczibányi-díjra egyetlen pályám ér-kezett be, mely nem fogta fel s nem oldotta meg a kérdést, e szerint nem nyert jutalmat. 3. A római irodalom történetére (hölgdyj) beérkezett egy pályamunka, szintén igen gyönyö. A jutalom nem adatik ki.

II. Bölcsészeti osztály: Egy pályakérdés volt kitzűve: bölcsészeti kézikönyv hölgyek számára, a melyre beérkezett pályamunka sem pálya-díjra, sem kinyomatásra nem ajánlatik méltónak. A ju-talom nem adatik ki.

III. Történelmi osztály: 1. Nagy jutalom 200 arany. Horváth Mihály Magyarország történelme

utat készíthessen a Dunától a déli vaspályáig. Nevezett consortium a Dunapart szabályozására is kötelezte magát.

(Beküldetett.) A jégbiztosítási évszak küszöbön levén, figyelemzetjük a t. gazdaközönséget, miszerint a „Pesti biztosító-intézet“ szétküldte már ügynökeihez ideai jogdíjszabályát, mely a folyó évre is fentartja a biztosító-felek irányában azon kedvezményt, hogy a rendes díjtételek 10%-át leengedi, s az a kötvény kiállításakor azonnal leszámitásba is vonatik.

Közlekedés.

(A közl. miniszterium) a közúti vaspályatársulatnak engedélyt adott egy vonalra az üllői-útról a Dunáig és onnan Kőbányáig. (E napokban iratott alá) Brassóban a postaszervezés, a román s a magyar kormány meghatalmazottjai között. Gervay osztálytanácsos és ezéblől személyesen lement Brassóba.

Mi újság?

(Brassó mellé) A Czenk-hegyre szobrot állítottak volt az oroszok. Ez most leomlott. Érdekes följegyeznünk, hogy e leomlásban mennyire segítettek az időnek a székelek. Egész hallgatagon ugyanis közmegegyezésé vált, hogy valaki csak fölmegy a Czenkre, addig le ne jöjjön, míg egy követ ki nem húz a muszka szoborból. Meg is tette valamennyi.

(A koronázási domb ügye) annyi viszonyosság után még mindig nincs végleg eldőntve. Most újból azt írják, hogy a közgyűlésen indítványoztatni fog meghagyatása, mi, ha el nem fogadtatnék, akkor áthordják a városliget azon pontjára, hol 1865-ben a gazdasági kiállítás tartatott, s mely azért nevezetes, mert ennek meglátogatása ő Felsége által képezte tudvalevőleg a kiexponációs processus első jelenetét.

(A királyné) 12-kén este Gödöllőre lovagolt és ott halt. 13-án reggel 5 órakor elindulván Gödöllőről, hétkor már ismét Budára visszaérkezett. Délután háromkor a tiróli daltársulat mutatta be magát ő Felsége előtt, ki legnagyobb érdeklődéssel hallgatta a ezithorát, talán mivel ő maga is a legjobb ezithera-jászok közé tartozik.

(Király ő Felsége) f. hó 12-én fogadta Bécsben az olasz királyi főszertartó mesterét s hírlík, hogy a két fejedelem kölcsönös látogatása felett folytak a tárgyalások.

(Sonnaz olasz tábornok tiszteletére) díszszemlére vonult ki a bécsi helyőrség. Király ő Felsége a tábornoki kar kíséretében löháton, Rudolf koronaherceg kocsiin jelentek meg, Sonnaz tábornok pedig két hadsegéde: Martini Cigala gróf és Rianzi báró kíséretében. Egy óra hosszat tartott a defilírozás, mely idő alatt a nagy számú közönség bámulta az ősz hajú, napsütött olasz tábornok és hadsegédei tarka egyruháját.

(I. Napoleon) századik születésnapja a jelen év aug. 15-dikére esik. A mostani császár ezt az által akarja megünnepeletetni, hogy az első császár még élő harcotársai nagyobb nyugdíj nyerjenek egész életükre. Lesz valószínűleg egyéb nemzeti ünnep is.

(Liszt Ferenc) „Erzsébet“ oratóriuma Bécsben valóságos diadalok közt adatott elő két-

szér; elragadta egész Bécsset. Annál nevezetesebb, mert Bécsben eddig keveset tartottak Liszt szerzői tehetségére. Most Pestre várjuk, s itt hir szerint koronázási miséjét fogja előadni.

(Lisztel együtt) Pestre fog érkezni egyik legkitűnőbb zongoratanítványa: a 17 éves Leitert György is, kinek előadói művésze a bécsi zenéért-töket igen meglepte.

(Gorove István) kereskedelmi miniszter Árvamegye bobrói kerületében orsz. képviselővé megválasztott. A bobrói az ország egyik legnagyobb választó-kerülete, hol mintegy 4000 választó volt beírva; a pártok eddig ott élesen álltak szemközt és az első választási napon összeütközés történt, de most mindkét párt egyesült s egyhangulag választották meg Gorovét.

(A kassai követválasztásról) ezt írják nekünk: A győzelem mind az utolsó pillanatig kétes volt. A balpárt eleitől az utolsó negyed óráig mindig többségben volt, sőt délelben 194-gyel volt többségben. De im a sors kereké megfordult, s a Deák-párt, bár halálós küzdelem között, győzelmet aratott. A szavazás reggel kezdődött s este 9 órakor végződött be. — K. J.

(Csernány Lajos) lapja élén értesíti a „Nagyvárad Lapok“ szerkesztőjét, hogy sajtó pört indít ellene. Mint hogy a „Nagyvárad L.“-at nem olvassuk, csak később írhatjuk meg a sértés mibenlétét.

(A belügyminiszter) Csongrádmegyét rablókra, rablógyilkosokra, azok bűntársaira, bünrészeire, orgazdáira, és gyújtogatókra nézve tovább 1 évre rögtönbíráskodási joggal ruházta fel. — (Haldiozások.) Pestmegye egyik legrégibb tisztviselője, Nyáry Lajos főszámvévo, ki közel ötven évet töltött a megye szolgálatában e hó 9-én elhunyt. — Alsó-fehérmegyei főbíró és törvényszéki elnök Árkosy P. Lajos 28-án életének 45-ik évében meghalt.

(Pénz-sikkasztás) Pár héttel ezelőtt egy budai postahivatalnok nagyobb pénzösszeget ellopása után megszökött. Az eset következő. Sok év előtt gróf Nádaady Ferenc kalocsai érsek 40,000 frtot hagyott egy felállítandó országos tébolydára, s ez összeg azóta 117,500 fra szaporodott, melyet most a káptalan — megnylván az országos tébolyda — e hó 4-kén százszáz értékű kötelevényben s 17,500 frt bankjegyen a postán elküldött. A bankjegyek eltűntek. A vizsgálatlól kitudt, hogy az egész összeg megérkezett, s a gyamu egyik hivatalnokra esett, ki Kalo-sán mint szenteszéki írök is működött. Hanem a hivatalnok eltűnt. Kár, hogy nevét nem hozzák nyilvánosságra.

(Vasúti szerencsétlenség) történt az Irsa és pilisi állomás közt. A sineken feledtek egy tehorkorit, s ez összeütközés folytán a bazias-pesti 6-ik számú személyvonat kisklott a sinekből. Az utasok közül szerencsére senkinek sem esett baja, — de a szolgaszemélyzetből szenvedett három ember könnyű sérülést. Pestről azonnal segélyvonat indult a szerencsétlenség helyére, az utasok átszálltak, s a vonat három órat késett.

(A „Hazánk s a Külföld“ben) Irányi István úr, visszatérván az eperjesi „Erdői lak“ ügyére, Tompának általunk közölt jegyzetét apokrifusnak nevezi. E gyanusítás ellenében megjegyezzük, hogy a közlő neve alatta volt közleményünknek, s nála az eredeti kézirat bármikor megtekinthető a kételkedők által. A mit Irányi úr a dologról ír, azzal Tompa állítását nem czáfolja meg, ha ugyan a zavaros előadás értelmét jól vettük ki.

Megválasztott képviselők.

(Apr. 1—15.)

Jobboldaliak: Tanár Gyedeon, Wagner Frigyes Szászváros. Grázer Frigyes, Binder Lajos Medgyesszék. Gr. Kálnoky Pál Bereczk. Dr. Patrumbány Gergely, Daniel Márton Erzsébetváros. Tö-

rök Sándor Sopronm. B. Bánffy János Tordam. Rimanóczy Ferenc Kassa. Gorove István Árvam. Baloldaliak: Berke József Vam. Halász Boldizsár Pestm. Tisza László Tordamegye.

Nemzeti színház.

Péntek, apr. 9. „Makrancos hölgy.“ Vigi. 5 felv. Irtá Shakespeare; ford. Léva. Szombat, apr. 10. „Lammermori Lucia.“ Opera 3 felv. Zenéjét szerz. Donizetti. Vasárnap, apr. 11. „Gaieté.“ Dráma 3 felv. Irtá Ponsard; ford. Paulai. Hétfő, apr. 12. III. olasz operai előadásul: „Faust.“ Opera 5 felv. Zenéjét szerz. Gounod. Kedd, apr. 13. Ugyanaz. Szerda, apr. 14. „Delila.“ Dráma 3 felv. 6 képbén. Irtá Feuillel Oct. ford. K. Zenéjét szerz. Montaubry. Csütörtök, apr. 15. V. olasz operai előadásul: „A begyenező.“ Opera 4 felv. Zenéjét szerz. Donizetti.

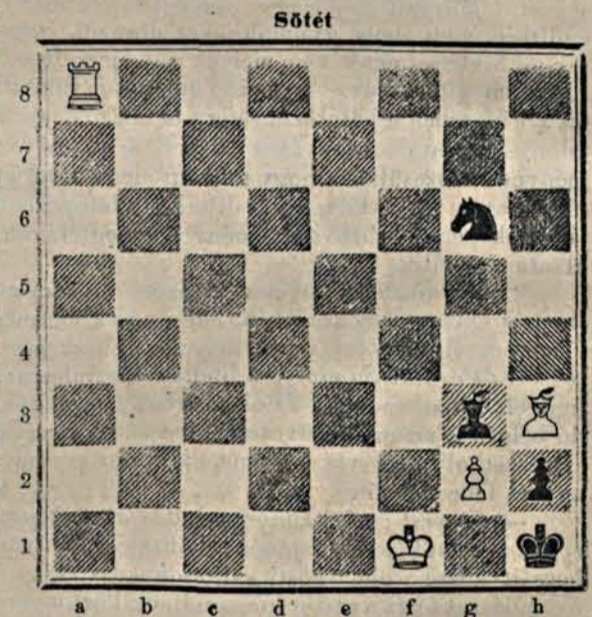
Szerkesztői mondanivaló.

Tasnád. Sz. L. Gyöngye kísérletek. A balladában nyoma sincs a költői alakításnak: üres és érdektelen előadás krónika-módban. Gabi bécsi alkotottot eszme, egyetlen vonás sincs új benne. — Pst. M. B. A király szelleme sem jobb az előbb küldöttél Nem közölhető. — Kiszajzálás. H. L. az előbbi levelet megkapta, de már akkor a lap sajtó alatt volt, s így az izenet benne maradt. A cikksorozatáig eddig az irt ok miatt késett. Jövő számunkban megkezdjük közlését. — S. Patak. Dr. S. J. A küldeményt vittük. A személyes találkozás reményének örülünk. — Gratulálunk! — Selmezz. F. L. a vsd, melyet czike ezafolmi igyekszik, olyan, hogy ellene épen annyi példát és tényt lehet felhozni, mint mellette. De jobb általa inkább munkásságra buzdítani, mint tagadás által valóban tértelenségbe ringatni, arra bizony hajlandó fajunkat. — Nürnberg. G. J. A lap irtánt intézkedtünk s számitunk ígéretekre. Levelet is szivesen vennénk. — N. Varad. Sdr. J.-f. A nyár csak oly gyöngye, mint az előbbi. Először meg kellene tanulni magyarul, hogy az ember magyar költő lehessen. — A bñ. Eszme van benne, de nincs elég világság.

SAKKJÁTÉK.

490-dik sz. f. — Loyd Samutól (New-Yorkban.)

(A párisi világhiállításán második díjat nyert feladvány.)

Világos indul s az 5-dik lépésre mattot mond.

A 485-dik számú feladvány megfejtése.

(Blumenthal Oskártól.) Világos. Sötét. Világos. Sötét. 1. Bc8-b8 Kd3-c4; 1. Bc8-b8 Hb6-c4; 2. Vh5-d5† Hb6-d5; 2. Fb7-c4† Kd3-c4; 3. Fb7-a6 matt. 3. Vh5-f5 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcon: Czenthe József. — Harasztiban: gr. Festetics Béné. — Góteén: Glesinger Zeigmond. — Londonban: Gorgias Viktor. — Csákdáron: Kling Iván. — Pétecsán: Rády György. — Karacagán: Kacsó Lajos. — S.-A.-Ujkeglen: Stern Mór. — A pesti sakk-kör.

TARTALOM.

Bede Kovács Kálmán (arezkp). — Erini. — A Pap tava (vége). — „Az idő pénz.“ — Ki volt Salem? — A királyi pár Zságrában (képpel). — Nagyszerű mérnöki vállalatok. — A suez csatorna megnyitása. — Guyana nevezetesebb növényei és állatai. — Norton csókújta (képpel). — Egyveleg. — Tarház: A nagy tudom. akadémia megnyitása. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság kereskedés. — Közlekedés. — Művészet. — Megválasztott képviselők. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-ütem 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Vis által légzárolt SZOBA-ÜRSZÉKEK, melyek által a bñr tökéletesen elszáritik, darabja 5 ft., lakkozott 8 ft., csinos szerkesztés s finom lakkozva 15 ft. Készletek, melyek minden árnyékszékhez alkalmazhatók, s mely által a légvonal és bñr tökéletesen eltávolítatik, darabja 8 ft. Mindkét tárgyat illetőleg egy kir. szabadalommal ruháztattam fel. Egészen teljes és díszes Angles-ek viztárolóval, porozellán-csészével erős horgany-érből szilárd gépesettel, famunkálattal együtt, minden házi árnyékszékhez könnyen alkalmazható, helyben általam fölállítva egyévi jótállás mellett 30 ft. Mustrák mindenkor készen tartanak. Eszerszeren megpróbált, általam feltalált és szabadalmassal KEMÉNY-FEDÉLZETEK, gömbölytűk vagy négyzetűek, melynek alkalmazása által a fűt a konyhából s lak helyiségekbe nyomtalanul eltűnik, egy darab ára 10 ft. A pakolásiért darabonként ládával együtt 1 forint számítatik. Továbbá folytonosan készen kaphatók fűrdő- és ülőkadák a legerősebb horgany-érből. Moderaterus és petroleum lámpák nagy választékban, valamint nagy készlet a legfinomabb amerikai petrolumból, a lehető legutányosb árért. MIKSITS KÁROLY, bádigos-mester. 358 (11-12) Raktár: rosznyer 2. sz. a., a varoshaza mögött.

Dr. Grossmann, szem- és fülörvos Pesten, József-ter 11-ik szám alatt, Grosz-féle házban. Rendel hétköznapokon délelőtti 11—1 és délután 3—4 óráig. — Szegédnyek számára ingyen minden vasárnap délelőtti órákban. 480 (3-12)

Heckenast Gustáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

TÖRVÉNYEK és hivatalos rendeletek gyűjteménye, a nemzeti felelős kormány visszaállításától fogva. Kiegészítő jegyzetekkel. Szerkesztő ÖKRÖSS BÁLINT, bites ügyvéd és magyar királyi igazságügyminiszteri titkár. Hétfő nagy 8-rétű fűzetben 3 ft. 50 kr. Ezen gyűjtemény fűzetei külön is kaphatók u. m.: Első fűzet: 1—34. sz. 1867. február 17-től május 1-ig . . . 50 krajczár. Második fűzet: 35—70. sz. május 5-től június 14-ig . . . 50 „ Harmadik fűzet: 71—91. sz. június 14-től július 9-ig . . . 50 „ Negyedik fűzet: 92—103. sz. augusztus 8-tól szept. 10-ig . . . 50 „ Ötödik fűzet: 104—120. sz. szeptember 26-ig . . . 50 „ Hatodik fűzet: 121—133. sz. október 17-ig . . . 50 „ Hetedik fűzet: 134—159. sz. december végeig . . . 50 „

468 BECKER KÁROLY V. (5-6) kész fehérruha és rövidruha kereskedése Pesten, fehérhajó-utca 1. sz. a „fehérhajóhoz“ címzett szállodába helyeztetett át, (ezelőtt Servitater 5. sz.) Ajánlja magát mindenemű főruhára és ágynemű készítését rendelések elfogadására. A francia módszer szerint teszi mérték után gyakorolván a szabást, elvállálja a hibás szabású ingeknek megújítását. Ajánlja nagy választású készleteit hölgyek, urak, leánykák és gyermekek számára, rumburgi, hollandi, írlandi s kreasz vászon- és színes nyári ingekben, úgy szinte minden nagyságu gatyákban lépésben varrás nélküli lovagló alsó nadrágokban, és különösen célszerű egyvárrású férfilabdáiban. Nemkülönböztetve nagy mennyiségben találtakat készen a legújabb divatu női ingek, nadrágok és háló-öltönyök. Egyszerűsöd ajánlja varró- s kötő-czérna, kötő- és himző-gyapot, varró-selyem, len- s gyapot-szalag, pólya, selyem- s gyapot-peritli, — gyapot-czérna, s selyem-fűző — varró-, himző-, kötő- s horgoló-tű — hajtű és gombotű, s gyűszű szerelvényét, köztül s horgolt kis gyermek fejkötő s öltönyök, női és férfi harisnya és minden ebbe vágó eszközök a lehető legutányosab áron kaphatók. Raktára a cs. kir. kizár. szab. FOG-PAPIRRAK Fácányi H. gyógyszerésztől Pesten rheumatikus fogfájás ellen.

SCNEEBERGI NÖVÉNY-ALLOP mell- s tüdőbetegek számára,

továbbá: rekedtség, náthaláz, ingerköhögés, mellszorongás, elnyálkosodás, torokgyulladások s nehéz légzés ellen, — mindenkor fris minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész urnal s király-utczában, — dr. Wagner D. gyógyszerésznél a váci-utcon, Thalmayer A. és társa, — Oszkatszky F., — Schirk J., — és Gerhardt A. urnaknál. BUDAN: Schwarzmeyer J. gyógyszerész urnál.

- Aradon: Probst F. J. Kolozsvárt: Megy M. C. gyógyész. Sopron: Voga és Rupp-recht. S.-A.-Ujhelyen: Deusch J. Sasvár: Múcke A. gy. Szeged: Mischbacher J. g. Szerajevóban: Gyulek N. G. Szekes: Kubányi F. Szombathelyen: Mitter-mayer gyógyész. Szekesfehérvár: Say R. gyógyész. Siklós: Nyers S. gy. Szathmaron: Juracko D. Szent-Miklósban: Haluacka P. gyógyész. Szarvason: Réthy V. Szentesen: Eissdorfer G. gy. és Prohaska Gyula. Temesvár: Kraul és Roth gyógyész. Tokajban: Krötzer A. gy. Tordán: Welits és Wolf. Tatabánya: Nierth F. gy. Török-Szent-Miklós: Pil-loz M. Trencsénben: Simon A. gy. Ungvárt: Telendy gy. és ó. sz. Benesch F. Ujvidéken: Schreiber F. Váramon: Elisz gy. Veszprém: Fremmel. Vácson: Tragar A. Váradon: Halter gy. Varszeben: Horoz gy. Zimony: Ivánovics és fia. Zalatnán: Stein fia Márk. Zombor: Mészáros Gyula. Zombor: Stein fia Márk. Zsámbokré: Neumann M. Zentán: Wuits testvérek.

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár. 486 (1-6)

Ugyanezen bizományos uraknál kapható:

Legjobbfele Dorsch-májolaj, valódi gyógyészor tyukszem-tapasz, Löbry és Parton-tól Utrechtben, a sk. fülak s bórkuetegek sat. gyógyítására. Egy üveg ára 1 ft.

Schmidt cs. kir. főorvostól, egy skatulya ára 23 kr. Stiriál Stub-havas-növény-nedv

Dr. Behr ideg-extractusa, mell- s tüdőbetegek számára. az idegek erősítésére s a test edzésére ára 70 kr. Egy üveg ára 87 kr.

Die „Zeitschrift für gerichtliche Medicin, öffentliche Gesundheitspflege und Medicinal-Gesetzgebung“ bringt in Nr. 48 vom 27. November 1866 über „Schneeberegs Kräuter-Allop“ Folgendes:

„Der aus Alpenkräutern bereitete „Schneeberegs Kräuter-Allop“ des Herrn Apothekers Bittner in Gloggnitz, und Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, ist bei allen katarrhalischen und entzündlichen Krankheiten der Respirations-Organen ein vorzügliches Unterstützungsmittel. Er mildert besser als alle anderen Symplicien jeden Reiz im Kehlkopf und wird bei acuter und chronischer Heiserkeit, bei empfindlichen Affectionen der Schlingwerkzeuge, beim Lungen-Katarrh, dem Keuchhusten u. s. w. wegen seiner vorzüglichen einhüllenden, beäffigenden und reizmildernden Eigenschaften mit günstigem Resultate angewendet.“ Főraktár: BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban.

Előfizetési felhívás

Jogtudományi Közlöny 1869. évi folyamára.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Évnyegyre (ápril—juni) 3 forint. Félévre (ápril—september) 6 „ Három negyedévre (ápril—december) 9 „

Január 1-től kezdve teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

A „Jogtudományi Közlöny“ kiadó-hivatala

(3-8) (Post, egyetem-utca 4. sz. a.)

HETI-NAPTÁR table with columns for Hónapi-és hetinap, Katholikus és protestans naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptára, and Hold. Rows include dates from April 18 (Vasár) to April 24 (Szom.).

LEFAUCHEUX

VADÁSZFEGYVEREK

nagy választékban, a legjobb rendszer szerint, szilárdpuskaműves munka

saját készítmény

finom sodrony és damaszok csövekkel s csinos vésetekkel 60, 70, 80, 90, 100 egész 120 forintig, továbbá

Lefauchaux vadászfegyverek,

a leghíresebb francia gyárakból 42, 45, 50, 60 egész 115 forintig; mindennemű

csappantus-fegyverek, mint

- Egy simla vadász-fegyver vascsővel 7-10 ftig.
- Egy dupla fegyver vascsővel és patentesavarral koményen forrasztott 15-18 "
- Egy dupla fegyver drótesővel (Rubans) lüticsi 22-28 "
- Egy dupla fegyver, zsinór vagy finom damaszok csővel 30-50 "

Revolvereket

Lefauchaux módszer 6 lövéssel, tökéletes önfelhúzással 10, 12, 15, 18, 20, 25, 30, 40, 50, 60 forintig.

Pisztolyok párja simla 2 forint 50 krajczártól, dupla csőűek 4 forint 50 krajczártól fölfelé.

Flobert pisztoly és puskák, nyereg és célpisztolyok, Lefauchaux puskatöltények, francia gyártmány, ajánlja

UNSCHULD EDE, fegyverkészítő és kereskedő

Pesten, váci-utca a „levél”-hez.

A legszilárdabb munkáért, s a fegyverek szabatos lökésségeért jótállás vállaltatik, s nem tetszés esetében 14 nap leforgása alatt kicseréltetnek.

Vidéki megrendelések leggyorsabban teljesítetnek.

488 (1-31)

Hatodik kiadás (magyar nyelven harmadik).

A nemi élet titkai s veszélyei.

Értekezések a nemzés és nemi betegségekről, az utóbbiak óv- és gyógy módjaival. 457 (7-12)

Függelékkel a bujakóri ragályzáró és Dr. Rodet, lyoni orvos

ragályelleni legbiztosabb óvszeréről,

a férfi és női ivarszekerek donostani ábráival. Ára: 1 ujforint.

Postán megküldve 10 krral több; utánvétellel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő cím alatt: **Dr. Eiber V. P.** Pesten, József-utca 66-ik számú saját házában.

KACHELMANN KÁROLY

Selmecz Vihyei gépgyárnokok

ajánlják mindenütt kitüntetett és első érmeikkel jutalmazott most lényegesen javított

egybekötött kaszáló és arató-gépeit

ugymint is a maguk nemében legjobb és legkönnyebb járásu

Samuelson-féle

magánylerakó-, arató-gépeit

és ország. szabadalmazott ismert igen gyakorlati

nyomtató-gépeit.

Rendeléseket elfogadnak a gyár igazgatóság helyben **Kotzbo Pál** ur Pesten és **Tóth Lajos** és **Társai** urak Debreczenben. 485 (3-8)

Legújabb párisi minták

női vászon-készletekből, mint:

ágynemű ingek, corsettek, nadrágok, pongyola öltönyök, fésülő köpenyek stb. ajánl

Türsch F.-nél

Pesten, váci-utca 19-dik szám. Összedolított menyasszonyi készletek 400, — 600, — 800, — 3000 ftig mindég megszerezhetőek.

464 (2-3)

Dr. Pattison-féle

köszvény-vatta

enyhíti azonnal s gyorsan gyógyítja

a köszvény és csúzok

minden nemét, u. m.:

arcz-, mell-, torok- és fogfájás, — fej-, kéz- és térdköszvény. — tagszaggatás, gerincz- s ágyékfájdalmakat. Ara egy egész csomagnak 70 kr., félcsomagé 40 kr., és kapható Pesten: a „szent lélekhez” címzett gyógyszerárban, király-utca 7-ik sz. alatt; **Temesvárt:** Pecher J. E. gyz.; **Makón:** Weil M., Budán: Pichler V. udy.; **Zyborban:** Heindlhofer R.; **Eperjesen:** Schmidt K. gyz. uraknál. 396 (3-4)

Menyasszonyi vászon-

készletek: ágynemű ingek, corsettek, szoknyák, stb. vászonemdek.

Türsch F.-nél

Pesten, váci-utca 19-dik szám. Összes árjegyzék bérmentve.

462/4 (2-3)

Különös figyelmeztetés

a szülék számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalmas lévén sajnosan tapasztalni, miszerint „Gillista csokoládé” név alatt ismert, kitünő hatású szeletemi úszerkedő család által utánoztatnak, s az ált-szer sajtotról vett minta szerinti utasítás mellett terjesztetik; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelmeztetni, hogy valódi általam készített gillista csokoládéknak csak az ísmérje el, melynél a mellékelt utasításon neven nem nyomtatva, hanem sajátke-zülleg aláírva van mint itt alább látható.

Egyébiránt legzserűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyvesekben megnevezett t. birományosoknál eszközölni. 458 (4-12)

Kapható Pesten: **Török József** és **Thallmayer** és társ uraknál.

Vidéken Augustiny gyógyszerész Tokajban.

A t. szülékhez!

Érdekelte bizonyítvány „Gillista csokoládé” tekintetében. Szikszó, január 13-án 1869. Tekintetes érdemes ur! Uraságodnak bizonyosan jól fog esni a tudósítás, hogy „Gillista csokoládéjának” hatása csodálatos nagyszerű volt, s csakugyan ajánlatos volna, ha a tekintetes urnak tükra időjártával nem kerülne nyilvánosságra, mert daczára a nagyvagyozást nagyban előhaladásának az utánzó „Gillista csokoládé” az önzék képet semmi? Most tehát ismét felkérem önt ezen ide mellékelt pénzért számomra „Csokoládé” küldeni sziveskedjék. Mely kéresem mellett vagyok és maradok alázatos szolgálja **Nagy Mihály** s. k.

Kapható Pesten: **Török József** és **Thallmayer** és társ, nemkülönbön könyvesekémben jegyzett t. bizonyos uraknál, egy db 20 kr., nálam 6 darab 1 ftért. 440 (4-12)

Kröczker Ágoston m. k. gyógyszerész Tokajban.

Fogfájásban szenvedők figyelemmel olvashatják.

Kivonat az „Általános német Bukaresti lapból (Bukarester Allgemeinen deutschen Zeitung).

Nyilvános halanyilatkozat.

Fácányi Ármin okleveles gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Ötvenhét éves lévén, gyermekkorom óta legiszonyabb fogfájásban szenvedtem, minek folytán én e tekintetben a szó szoros értelmében a legkínzóbb ember válek. — Körülbelül 3 hét előtt Bukaresti lapban **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész úrtól Pesten, hirdettet fogszert az idevaló Schiller Károly ur gyógyszerárba megvettem, és öszintén megvallom, hogy ámbár eleinte kételkedtem azon szernek rögtöni és üdvös hatásáról, mégis tettem vele kísérletet, a mely után valóban megvoltam leve, a midőn azon 48 óráig engem folytonosan kínzó fájdalomtól egy pillanatnyi idő alatt egyszerre és végképpen megszabadultam. — Azóta számos hasonló bajban sínlódó egyénnel azon fogpapír üdvös és rögtön segítő gyógyhatását közöltem, és azok közül, a kik azt használták, egy sem volt olyan, a ki azon kitünő szernek rögtöni és csalhatlan jétékony gyógyhatásáról meg, nem győződött volna. — A ki tehát tudja, mi a fogfájás, nem tagadja meg hogy az ily csalhatlan s rögtönsegítő és üdvös gyógyhatásu szernek feltalálója nem e valódi jétévője a szenvedő emberiségnek, a kinek én itt nyilvánosan legbensőbb halaközönetem kinyilatkoztatni szoros kötelességemnek tartom. **Freiburger Henrik,** Photo-gen-gyáros.

Plojestben (Oláhországban).

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Örömmel el kell ismernem, hogy midőn a nóm és épen a gyermekágyban heves fogfájásban szenvedtet, és már több az újságokban hirdettet fogfájás elleni szer minden siker nélkül alkalmazott; végre pedig midőn a fájdalom még makacsabb lett, és már a legnagyobb fokra hágott, uraságod szeréhez is kellett folyamodnom; — és én öszintén bevallom, hogy legnagyobb meglepetésemre, egy fél szelet fogpapír felhasználata után a fájdalom rögtön és minden káros következmény nélkül tökéletesen lecsillapított. Kötelességemnek tartom tehát önnel legmelyebb közönetemet ezennel nyilvánítani, és kitünő szeret az igazság érdekében és a szenvedő emberiség javára, különösen pedig minden fogfájásban sínlódónek a legjobb lelkiismerettel ajánlani. Maradok egész tisztelettel önnel halálal tartozó **Müller Antal,** s. k. polgár és háztulajdonos Pesten.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Van szerencsém önnel tudatni, hogy cs. kir. kiz. szab. fogpapírját az egyszerű és kényelmes alkalmazhatása, mind pedig gyors, biztos és ártalmatlan hatása folytán a többi fogszereket egészen felülmulja. — Annak különeműti és sajátos hatásáról nemcsak én, hanem több idevaló nevezetes fogorvos is valóban meg volt leve, midőn több esetben, a hol igen makacs fogfájást más híres fogszerek megszüntetni képtelenek nem voltak, ott azon fogpapír mégis mindég meglepő gyorsasággal jétékony hatást előidézt; és pedig a fogak bántalmazott és felizgatott idegeit és ércényeit, a melyek leginkább fogfájásnak okozói voltak, rögtön lecsillapította, úgy, hogy a fogak kihuzatása szükségtelemé vált. — Én tehát magam is elhatároztam magamat ezen okserű és kitünő találmánynak minél gyorsabb és nagyobb terjesztését a szenvedő emberiség érdekében legnagyobb készségemmel tehetőségem szerint előmozdítani; — mert a felülmulhatlan jétékony hatásánál fogva csakugyan legnagyobb elismerésre és legmelegb ajánlásra érdemes.

Egész tisztelettel **Dr. Raudnitz L. s. k.** cs. kir. referens a cosmatikai és technikai találmányok számára Bécsben.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Titkos betegségeket

még makacs és idült bajokat is úgy korodában, mint magán gyakorlati folytán több ezer betegnek legbiztosabb bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gatolatlak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyit

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-házban, 1-ső emelet, dédelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek. 390 (12-12)

Wilhelm Ferencz, s. k. gyz. Kilenctemplomban (Neunkirchen).

Orvosi elismervény. Ezennel kellemes kötelességemnek vallom bizonyítani, miszerint **Fácányi Ármin** gyz. ur által feltalált fogfájás elleni papír-szeletekét saját magam s mások használtam, s jeles fogszert jó sikere miatt bárkinek lelkiismeretesen ajánlhatom annál is inkább, mert a fájdalmat minden káros következmény nélkül rögtön elállítja. **Profeszor dr. Szabó Alajos,** s. k. Pesten.

Orvosi bizonyítvány. Melynek erejénél fogva az alulírottaktól legnagyobb készséggel erősítetik, hogy **Fácányi Ármin** gyz. ur által feltalált fogfájás elleni papír-szeletekét saját magam s mások használtam, s jeles fogszert jó sikere miatt bárkinek lelkiismeretesen ajánlhatom annál is inkább, mert a fájdalmat minden káros következmény nélkül rögtön elállítja. **Dr. Tatay Ad.,** s. k. főorvos és előjárója az I. osztálynak. **Dr. Schwager J.,** s. k. cs. k. főorv. **Dr. Wolf Fer.,** s. k. főorvos és előjárója a II. osztálynak

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Több évtől fogva nóm csaknem folytonos csuzos természetű fogfájásban szenvedtet, kinél úgy mint több betegjeimnél is az ön által készített fogpapír-kak igen sikeres és kitünő gyógyhatást eredményeztek. Mit is önnel elismerésem és embertársam köztudomásra juttatása végett nyilvánítani van szerencsém; — vajha minél többen e jétékony szer gondkezelése után jó eredményre juthatának. Mely tudósításom után lévén önnel tisztelettel **Fácányi** ur tisztelettel szolgálja. **Reich Albert,** s. k. gyakorló orvos, sebész és szülész Pesten. Febr. 1-én 1867.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Örömmel kell uraságod tudatnom, hogy nómnek nagy fogfájás lévén, csodálatos hatású fogpapírját legjobb sikerrel alkalmaztam; ezennel ismét felkérem önt, sziveskedjék melöbbszámomra még egy egész csomagot postautánvétellel küldeni. Egész tisztelettel **Reicher Alfred,** s. k. földbirtokos. Disznajó (Erdélyben).

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Az általam megrendelt két egész csomag fogpapír vételéről tudósítván önt, és felkérem, sziveskedjék számomra ismét postautánvétellel mellett egy egész csomagot azon cs. kir. kiz. szab. fogpapír-ból küldeni. Miután az idevaló fogpapír, a mely kitünő hatású fogfájás ellen, nálam sem volt eredmény nélkül, azért önnel a készítményeirt teljes elismerésemel ezennel kinyilatkoztatni el nem mulasztatom. Egész tisztelettel **Gróf Bissingen Nándor,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairországra) küldeni. Maradok megkülönböztetett tisztelettel **Báró Sala Gusztáv,** s. k.

Tekint. **Fácányi Ármin** hités gyógyszerész urnak Pesten, 3 dob-utca 44. szám alatt.

Miután az ön fogfájást szüntető papírja, a hányszor azt csak alkalmaztam, mindenkor rögtön segélyt nyújtott, annak folytán csakis dicsegettel felőle nyilatkozhatom, és kérem önt, legyen szives azon kitünő hatás cs. kir. kiz. szab. fogpapírjától ismét két egész csomagot cizem alatt postai utánvétellel mellett ide **Ausseebe** (Stairors

Titkos betegségeket s tehetetlenséget (nemi gyengesség.)
 katonai és polgári kórházakban sikerrel használt egyszerű módszerrel bámulatos gyorsan és alaposan (az utjonnan keletkezett 48 óra alatt) gyógyítja **Weiss J.** gyak. orvos és szülész, az itteni cs. kir. garnizon főkórházban kizsoltgált osztályorvos, minden alkalomossággal egy a titoktartás, mint a gyógyezelkekhez jól beosztott rendelő-intézetében Pest, kis mező-utca 33. sz. 1. emelet, (a „Terézváros” címzett gyógytár szomszédságában), bemenet a lépésén, naponként reggel 7 óráig 10-ig és délután 1-4 óráig.
 Férfiak és hölgyek részére külön bemenet és külön várószoba.
 Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyezérről is gondoskodik. 447 (7-12)

Röck István gépgyára Pesten,

a soroksári utcában 20. sz. alatt létezik.

Ugyanott készítetnek: **Lokomobilok, eséplőgépek,** valamint továbbállítható **ló-eséplőgépek** kerekre, tisztító és szakoló eszközökkel, a legcélszerűbben módosítva. Ehhez való járgányok (Göpel) kerekre, oly szerkezettel, hogy nem kell ezeket levenni. Így lóeséplőgépek minden nagyságban, bordázott sinekkel Hensmann rendszere szerint; továbbá amerikaiak csövekkel és a hozzá szükséges járgánnyal, új módosításokkal, könnyű járatuk és tartóságuk miatt különösen ajánlhatók.

Mindennemű **ekék, szeeskaavágók, kukoriczamorosolók, répavágók, olaj és borsajtók, zuzók, daralmalmok, körfűrészek** stb. Különösen figyelemre méltók minden nagyságu **öröl-malmok** gőz-, víz- és széljárata.

Kitűnő erős szerkezetű gőzmalmok kattanokkal, teljesen felszerelve. Szilárd munkáért és készítményei czélszerűségéért kezkesedik

Röck István,

gépgyár-tulajdonos.

459 (6-6)

Legújabb lószőr-szoknyák
 5 ft. 50 kr., 7, 10, 12 forintig.
Lószőr-szővet,
 rófé 70 kr., 90 kr., és 1 forint 30 krajczár.
Tournure
 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr., 4, 5 forintig.
Fehér moll-ruhák
 12, 14, 16, 20 forintig.
Türsch F.-nél Pesten,
 váci-utca 19. sz. alatt.

Bírtos szer (8-9)
fogfájás ellen.
 Dr. Paycha-féle
alveolár-fogcseppek,
 1 kis üvegcse ára 1 ft. 50 kr.,
 1 kisebb 50 "

Vipera-zsinórok,
 bírtos szer torokfájáshoz, lényegesen torokgyilk ellen.
 Egy ily zsinór a nyakra helyeztetvén, a fájdalom ellen ovodlag hat, s a gyökérszögnyulást okvetlen bekövetkezik.
 1 zsinór ára 1 ft. 88 kr.
Krieger A., gyáratortati tyukszem-műtő jónak elismert

tyukszem-tapasz,
 a tyukszemek gyökérszögnyulást okozó biztonosan mellett.
 1 nagy akatulya ára 10 kr.
 1 kisebb 35 "

Főrakár Magyarországra nézve
 Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gépgyárazsár-nél kisvá-utca 7. sz. a.
Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent és ott, valamint minden híteles könyvkereskedésben kapható:

Jóka! Mór.
Egy magyar nabob.
 Regény 3 kötetben.
Harmanik kiadás.
 (8-rét 255, 265, 283 lap) Fűzve 2 ft. 40 kr.

Horváth Mihály.
Amagyarok története
 rövid előszóval.
 Negyedik javított kiadás.
 1868 (586 lap, 84-rét) voltanaposton, angol vasatona kötre 4 ft. 50 kr.

Tavaszi árjegyzék

Türsch F.-től
 váci-utca 19-dik szám a „nagy Kristóf” mellett **Pesten.**
 Az árak készpénzfizetés vagy utánvétel mellett értendők.
Női-vászonneműek rumburgi vagy hollandi vászonból.
 Nappali-ingek, darabja: 4, 5, 6, 8-14 forintig.
 Magas éjjeli ingek, darabja: 5.50, 7, 9, 12-18 forintig.
 Nyári éjjeli ingek, » 6, 7, 9-12 forintig.
 Vánkoshéjak » 2.75, 3.75, 5, 6-10 forintig.
 Paplanlepedők » 5, 7, 9, 12-16 forintig.
 Alsőlepedők varrás nélkül - 1/4 széles, 3/4 róf hosszú, - darabja 4, 5.25, 6 forint.
 Hálófőkötők hollandi vászonból 1, 1.50, 2, 3, 4 forint.
 Rozsfeőkötők szalaggal díszítve 1, 1.75, 2 forint 50 kr.
 Lábravalók hollandi vászonból 2.75, 3.75, 4.75, 5 forint 75 kr.
 Lábravalók perkálból vagy schirtingból 2.25, 3, 3.75, 4 forint 75 kr.
 » parketből 3, 3.75, 4 forint 50 kr.
 Éjjeli kontósok (Corset) perkálból vagy schirtingból 2.25, 3, 4, 6-10 forintig.
 Éjjeli kontósok parketből vagy piquetből 3.20, 4, 5, 7-10 forintig.
 Fésülő-köpenyek perkálból 2.50, 3.75, 5, 7, 10, 15-20 forintig.
 Alsószoknyák 4.50, 6, 7, 9, 12, 15, 20 forint.
 » parketből vagy piquetből 4.25, 5.40, 6 frint.
 fésülő-köpenyekel vagy paletot-val 18, 24, 30 forint.
 Reggeli öltözékek, perká- vagy mollból 25, 30, 40, 50, 60 forint.
 Kemény szoknyák, fodorral vagy a nélkül 7, 8.75, 10 forint.
 Pipere-(Toilette) kendők rojtjal, piquet-ből 3.25, 4.50, 5 ft. 75 kr.
 Nyári piquet-takarók 7, 9, 12 forint.
 Valódi írlandi vászon zsebkendők, tuczatja 5.30, 6.50, 8.12, 15 forint.
 » nehéz batizt » 5.30, 6.50, 8, 12, 18 »
 » könnyű » 15, 20, 30, 36, 42 »
 Szegett batizt zsebkendők, tuczatja 18, 24, 30, 36, 42 forintig.
 Himzett » darabja 2.50, 3.75, 5, 7, 10 »
 Színes nyomott » 1.30, 2, 2 forint 50 kr.
 Asztaltörtek, legjobb fajta, 6, 12, 24 személyre, 6 ftől 80 forintig.
 Türelkötők » 6 ftől 20 forintig tuczatja.
 Baumt harisnya, tuczatja 4.75, 5.75, 7, 10, 15 forint és feljebb.
 Fil d'Ecosse harisnya, tuczatja 12, 15, 18, 24, 30 forint és feljebb.
 Selyem harisnya párja 4.75, 6, 8 forintig.
 Attórt Fil d'Ecosse harisnya, párja 1.50, 2, 3, forint 75 kr.
Valódi rumburgi vászon, legjobb minőségű, 1 vég, 53 róf, 30, 35, 40, 50, 60, 80-120 forintig.
 Hollandi vászon 1/4 széles, 1 vég 42 róf, 18, 22, 25, 30-40 forintig.
 Hollandi vászon 1/4 széles, 1 vég 50 róf, 40, 45, 50, 60, 70 forint.
 Creasz vászon 1/4 széles, 1 vég 38 róf, 40, 45, 50, 60, 68 forint.
 Perká, kitűnő fajta 1/4 széles, 1 vég 14 róf, 6.75, 7.30, 8.75, 10, 12, 14 forintig.
 Perká, kitűnő fajta, 1/4 széles, 1 vég 14 róf, 9, 10, 12.75, 14-16 forintig.
 Schirting, kitűnő fajta, rófé 32, 36, 40, 45, 54, 60 kr.
 Koczás kemény-szoknyaszövet, 1/4 széles, rófé 62, 68, 75 kr.
 Fehér piquet, rófé 1, 1.40, 1.75, 2 forint.
 (Folytatása következik.) 418 (3-3)

PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET.

Intézetünk a folyó évben is nyújt **biztosítást jégkár ellen** a legjutányosabb díjtételek és legkedvezőbb feltételek mellett; továbbá t. cz. biztosító felei részére ép úgy mint a mult évben a díjból **10%-ot leenged,** mely a kötvényben azonnal leszámítatik. A díjfizetés váltóval is eszközölhető. Intézetünk mint általában tudva van, a károkat mindig a leggyorsabban rendezeti, pontosan és teljesen megtéríti. 492 (1-3)
 Pest, április 1869. Az igazgatóság.

Sturzenegger Gottlieb altesti sérvkenőcse

Herisau-ban (Sveicz).
 Ezen hathatóságra nézve egyáltalában ártalmatlannak bizonyult s jelesnek elismert **sérvkenőcse** valódi minőségben megrendelhető a feltalálónál Herisau-ban, vagy **Furmagy F.** „szent anyához” címzett gyógyszerárában Pesten.
 E jeles szerrel több ezer bizonyítvány tanuszkodik.
1 tégely ára használati utasítással együtt 3 ft. 20 kr.
 Levélkivonat: Tíz éven át szenvedtem e makacs sérvbajban, mely három év óta oly nagy fokban lépett ki helyzetéből, hogy fájdalomaim miatt dolgozni képes nem valék. Ösztönözöttem mások által: **sérvkenőcse**ből néhány tégelyvel utasítványa szerint felhasználván, s most - hála az égnek, egészséges vagyok. Találmányom méltánylást s köszönetet érdemel. - Jory le temple, Páris közelében, május 3-án 1868.
Franz Anton von Euw.
 491 (1-10)

Friss VETŐMAGVAK,
 ugymint:
 Lóhere, valódi francia és magyar Inozerna.
 Lóhere, stajer vörös.
 Reith here, fehér hollandi.
 Vadóc (Ráigras), angol, francia, olasz, belöldi.
 Réthi esibeúr (Spürgel).
 Baltaczim (Esparazette).
 Czukor- és takarmány-czéklerépa.
 Tarló-répa.
 Bükköny, mobar, nyári és őszirepreze.
 Tavasz-buza és rozs. 417 (8-13)
 Pohanka.
 Mezei komacsin (Timotheusgras).
 Burnófü (Pimpinella).
 Akacza-magvak.
 És más magfajok.
 Olaj-pokacsa.
 Szappangyökér, vagdalt és örlött.
 Gabona-zsákok és gyekények.
 Gép-olaj, legjobb minőségű.
 Disznózsír, Szalonna és haj.
 Angol patent-kecsi- és gépkenőcs.
 Fekete lábóld virágokhoz.
 Jó minőségben és jutányos áron kaphatók:
Halbauer G. János,
 kereskedésben Pesten.
 Raktár és irodája saját házában Terézváros, Rombach-utca 7. szám a.

WALSER FERENCZ

harangöntő,
 nagy kereszt-utca 3-ik szám alatt
PESTEN,

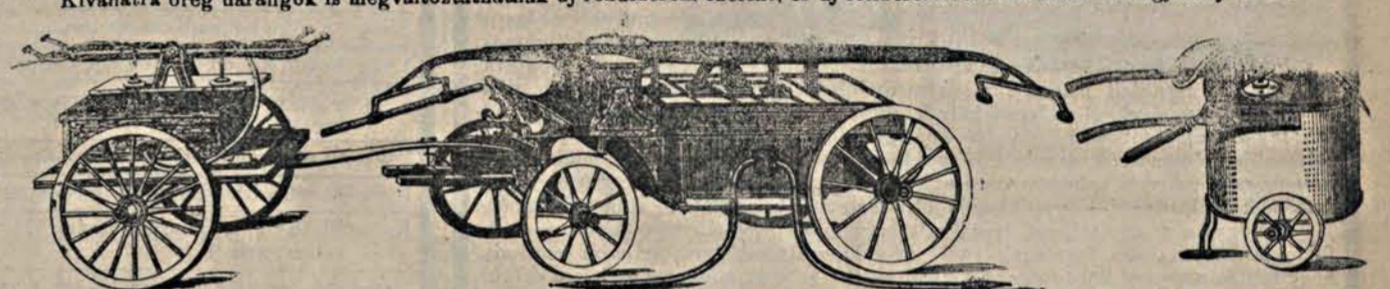
ajánlja magát a t. oz. közönség és érdemes községek tetszés szerinti nagyságu s tisztá egész összhangzatu

HARANGOK,

valamint a legújabb szerkezetű

tűzi-fecskenedők készítésére.

Az en találmányom módja szerint megújított és a magas kormány által szabadalmazott öntött-vas kalappal ellátott harangok a legnagyobb előnyt nyújtják, mert koronájuk, azaz kalapjuk fordítható és így a harang nyelvének felülni helyét megváltoztatván a harang megrendése lehetetlen a legnagyobb tartósságu biztosítatik, azonkívül az utjonnan szerkesztett és szabadalmazott aurlódásment persely által, mely igen könnyen fordul, a harangzás is igen kevés erőt igényel; továbbá a torony szilárdságát sem rongálja, mert könnyű forgása által a haranglábát legkevésbé sem ingatja meg. Az ily módon felszerelt harangok tökéletesen kilődítani lehet, mely által a hang is egészen kitűnő, s így teljes hangját és erejét éri el; minden zavart hang és az oly ijesztő kongás pedig, mely tökéletesen ki nem löditható harangoknál előfordulni szokott, teljesen elmarad. 433 (3-12)
 Kívánatra örog harangok is megváltoztathatnak új rendszerem szerint, és új felszereléssel láttatnak el a legjutányosb áron.

mangorlókat
 és
 ruha-facsaró-gépeket,
 ajánl
Lotz A. és Társai
 Pesten, váci-töltés 403. sz.

Heckenast Gusztáv könyvkiadóhivatalában Pesten, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden hiteles könyvárusnál kaphatók:
Gróf Cziráky Antal.
A magyar közjog alapvonalai.
 Szerző nyomán írta
Hegedűs Lajos.
 Második bővített kiadás. 1869. (8-rét. 400 lap.) Fűzve 2 forint.

Láczay Szabó Károly ur kova-malomkö-gyára Saros-Patakon, melynek készítményei a Londoni világkiállításon jutalom-érmét nyertek, átment egy részvény-társulat birtokába

Sáros-pataki kovamalomkö-gyári egylet

czime alatt:
 Már Láczay Szabó Károly ur kezelése alatt évről-évre annyira fokozódott kelendősége ezen francia modorban készített malomköveknek, hogy azok, a kik malomkö-szükségletüket ezen gyárból fedezték, újabb megrendeléseknél mindig ugyanazon minőségű köveket kívántak, a melyeknek már előbb nyertek, mely körülmény azok kitűnő volitáról és hasznavehetőségéről a legkétségteleb bizonyítványt nyújtja. A részvény-társaság, mely Láczay Szabó Károly urat a gyár további vezetésével is megbizta, - különösen oda fog törekedni, hogy a legkelendőbb átmérőjű kövekből mindig néhány pár a gyárban készletben legyen, hogy a beérkező megrendelések azonnal teljesíthetessenek.
 A kövek kétféle minőségűek, minél fogva két osztályra osztatnak.
 Az I-ső osztályu sáros-pataki kövek keményebb fajnak lévén, nagy előnnyel használtatnak gőz- és mőmalmokban fehérőrlésre; már első fellépésöknél a francia kova-malomkövekkel versenyre keltek és ezek roppant árát tetemesen leszállították, és a mellett, hogy a francia kövekkel egy sorba helyezhetők, sőt ezeket némely tekintetben, különösen tartósságra nézve, feljűlműlják, ezeknél tetemesen olcsóbbak is.
 A II-ik osztályu sáros-pataki kövek különösen a száraz és sima vagy parasztos őrlésre valók, és mindennemű gőz- és mőmalmoknál, vízi, szél és szárazmalmoknál alkalmasak. Ezen különös szépségű rejtés kovafaj egyedül csak a sáros-pataki határban jön elő és az abból készült malomkövek mindennemű gabonafajok őrlésére kitűnők és győzősek. - Főelőnyük pedig, a mi a legnagyobb ritkaság az, hogy rozs őrlésre párjuk nincsen; - végre a szesz és pálinka gyárakban a kukoricza őrlésre igen keresettek.

A legkelendőbb malomkövek ára helyben Saros-Patakon, páranként osztrák értékben.

Átméret:	I-ső osztályuakból:					
	36"	38"	40"	42"	44"	46"
Ar:	160 ft.	170 ft.	180 ft.	190 ft.	200 ft.	210 ft.
Átméret:	II-ik osztályuakból:					
	36"	38"	40"	42"	44"	46"
Ar:	120 ft.	130 ft.	140 ft.	150 ft.	160 ft.	170 ft.

A felső könek rendes magassága 12", az aljköé 10", ezenfelül minden hüvelyk 2 ft. 70 krral számítatik; a leacsonyabság tekintetbe nem vétetik. A megrendelések minden pár köre 50 forint előpénz beküldése mellett, még pedig néhány héttel előbb, mintsem a kövek szükségletnek történnek, egyuttal pontosan meghatározandó a kö nagysága, a lyuk bősége, valamint az irány, vajjon jobbra vagy balra léssen forgásuk, végre miféle malomra és őrlés nemére szükségeltetik és melyik osztálybeli legyen a kö.
 A megrendelések vagy Pesten Gubitz és Roth urknál, Széchenyi-utca 3-dik szám alatt, vagy Saros-Patakon „A sáros-pataki kova-malomkö-gyári egylet” czime alatt levél útján történhetnek. - A kövek csak készpénz fizetés vagy utánvétel mellett küldetnek el a kitűtött időben. - Pest, 1869. márczius havában.
 478 (6-18)

Az igazgatóság.

Mindenkinek különös figyelmébe ajánlatik a Forty orvos-féle általános SEB-TAPASZ,

mely rendkívüli gyógyereje, elválasztó, érlelő s fájdalmat csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztos s egyszerűsége miatt gyökeres gyógyulást eszközöl különösen

D-FORTY SCHES PFLASTER

bajokban. — Ily bajok a torokgyulladás, légcsőhurut, bőrkés-barnaság, hártásnyak (Croup, angina) mindennemű megsértések, harapás, szúrás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrózások, darázs- vagy méhszúrások, konok-fekélyek, zuzatok (contusiók) — meglepő gyors fájdalomcsillapítással — rögzített daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustulati magna), megkeményedések, genyedések, vérelések, minden mirigybetegségek, görvélves fekélyek, fagydaganat, ujféreg, körömméreg, vándor, tagszács, csontszú, kifélezés és megárgulás, helyi csúsz: továbbá a szülés folyamán labelfakadások, és sebek, fájós fekélyzet vagy már gyógyt: a különben elkerülhetetlen életveszélyes sebészeti műtétek megelőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekül meg. Végére a testbe teljesen beemeltetett bármilyen szálka, vagy darázs és méh-fülszék csupán ezen tapaszunk rövid ideig használata folytán annyira előtűnik, hogy aztán a testből kényelmesen szabad kézzel, sebészeti műtét és fájdalom nélkül, könnyen kihúzható, mire a seb gyógyulása nyomára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetetlen gyógyszer, melynek jellegese legheitelesbb egynek számos s különös kívánata bármikor felmutatható bizonyítványai által már régóta a legfeyesebben elismertett — rendkívüli, s legkülönmébb esetekben megpróbált hatásánál és feltűnő sikerűs eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is életreket, jól megalapított és elterjedett híret kétségbevonhatlanul igazolja.

A csomagok ára 50 kr. és 1 frt. használati utasítással együtt.

Központi küldeményező raktár: **Pesten TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész urnál király-utca 7-ik szám alatt.

Továbbá kapható **Pesten: Jezovits M.** a „magyar királyhoz“ címzett kir. udv. és **Scholtz János** a „szentháromsághoz“ nevezett városi gyógyszeráránban, és **Pfeifer J.-nál**, az ur-utczában a „két matrőzhoz.“ — **Budán: Piehler Győző** kir. udv. gyógyszer. és a Krisztinavárosban **Wlaschek E. gyógyszer.** — **Bécsben:** Plebán F. Xav. gysz. urnál (Stock im Eisenplatz) Nr. 1., dr. Girtler gysz., Freiung 7. sz. — **Aradon:** Szarka J.-nál. — **B.-Ujfalun:** Vass Jenő. — **Bekes-Csabán:** Biener B. — **Debreczenben:** dr. Róthschnek V. E. — **Duna-Földváron:** Náhéra P. — **Egerben:** Plank Gy. — **Eperjesen:** Isépy Gy. — **Ersekújváron:** Conlegrer J. — **Esztergomban:** Beszedes J. — **Gyöngyösön:** Kocianovich J. — **Győrött:** Lehner F. — **Hajósan:** Az ottani m. k. postahivatalnál. — **H.-M.-Vasárhelyen:** Oblat L. — **Högyészén:** özv. Fischer Kr. gysz. — **Jólsván:** Maléter Alb. — **Kassán:** Koregtó A. — **Késmárkon:** Genarsich C. A. — **Kormáromban:** Grötschel S. özv. — **Körömczön:** Nemtsék J. — **Léván:** Boleman Edé. — **Makón:** Weil M. — **Maros-Vasárhelyt:** Bucher M. — **Miskolczon:** Dr. Csáthi Szabó J. — **Mohaason:** Kreitl Gy. — **Nagybeeskereken:** Kleszky J. — **Nagy-Kanizsán:** Wajdits J. — **Nagysonbaton:** Pántosok R. — **Nagyváradon:** Huzella M. — **Nyiregyházaan:** Kovács S. — **Paksan:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. — **Poszonyban:** Piszatory B. — **Rimaszombatban:** Hamaliár K. — **Rozsnyón:** Hirsch J. N. — **Selmeczen:** Vitkovics János. — **Szathmáron:** Jurásko D. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J. — **Sz.-Györgyön:** Mersits J. — **Szombathelyen:** Pillich F. — **Temesvárott:** Pecher J. E. és Quiriny A. gysz. — **Tésztén:** Héder L. — **Ungvárott:** Okolicsny J. — **Vasvárt:** Árády P. és Kossás R. — **Vésztőn:** Guist M. — **Veszprémben:** Ferenczy K.-nál.

Kolozsvárott: **BINDER K.**, gyógyszerésznél.

Bressón: **FABICK E.** és **GYÉRTYANFFY J.** és **FIANÁL.**

Hátszegen: **MATEI B.**, gyógyszerésznél.

Zagrabban: **HEGEDŰS GY.**, a „fekete sashoz“ címzett városi gyógyszer.

Mitrowitzon: **KERSTONOSCHITZ E. FIANÁL.**

Czerowitzban: **SCHNIRCH J.** nál.

Föraktár Moldvaországra nézve: **Jasssiban: JASSINSKI A.** gyógyszer.

Brailában: Olahországban: Dr. C. C. HEPITES gyógyszerésznél.

Giurgeóban: FABINI E. L. gyógyszerésznél.

A t. cz. gyógyszerészes és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólítottak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készítőjéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** címelve: Budára beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesít.

Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árnak készpénzbeni beküldése, vagy postai utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesítenek.

391 (5-6)

FISCHER GUSZTÁV, színházter, a kereskedelmi bank-épületében Pesten,

ajánlja legnagyobb raktárát, mely áll mindennemű legújabb francia ruhakelme-diszitményekből minden évszakra; továbbá selyemrujtokból és pasomány-árúkból, selyem-, bársony s atlasz-szalagok, érc-, üveg- s pasmantri-gombokból, varró-, szíjgyártó- s kötő-czernákból, kötő- s stikkölő-pamutból, varró- és trama-selyemből valamint fehér és színes mousselinek, organtin, moul, batizclair, perkal, shirting, eroisé és halcsontokból; nagyszerű raktárt tartok; továbbá mindennemű függönytartók, tükörbojtok, csillárzsínórok, redőzetek, lioni ezüst- s aranycsipkékkel pasomány és czafrangokból. Ajánlom továbbá butor-, koesi- s katonai-pasományárúkat és selyemkémleket ellátott nagyszerű raktáramat, mindennemű atlasz, lustrine, florentine, mazzline patent- és selyem-bársonyokkal egyetemben, a legjutányosb gyári árákon. 409 (9-10)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-dik szám alatt).

Hirdetmény.

A Deák Ferencz-utczában (azelőtt nagy hid-utca), az „Angol királynőhöz“ címzett szálloda mellett Pesten, a mostani pesti vásár ideje alatt, egy igen jó hírnevű vászon és asztali szövet-gyáros hagyatékából, az örökösök megbízása folytán 450 vég valódi rumburgi vászon, különféle nemű asztali szövet, törülköző-kendők, kanavásznak, 2000 tucat batizt-zsebkendő, rendkívül nagy választék férfi- és női fehér-ruhákból

felényivel a becsáron alól
készpénzfizetés mellett eladtatik.

Arjegyzék.

- 1 vég 30 rőfös fehérített vászon, becsára 12 ft., most csak 6.50 kr.
- 1 vég 30 rőfös fehérített fehér czérna-vászon, becsára 18 ft., most csak 9.50 kr.
- 1 vég 30 rőfös fehérített creas-vászon, becsára 15 ft., most csak 8 ft.
- 1 vég 30 rőfös legszelebb nemű creas-vászon, becsár 18 ft., most csak 9 ft.
- 1 vég 30 rőfös kitűnő sziléziai vászon, becsára 22 ft., most csak 12 ft.
- 1 vég 30 rőfös kitűnő rumburgi vászon, becsára 30 ft., most csak 15 ft. 50 kr.
- 1 vég 38 rőfös hollandi czérnavászon, becsára 28 ft., most csak 14 ft. 50 kr.
- 1 vég 40 rőfös rumburgi vászon, becsára 32 ft., most csak 16 ft.
- 1 vég 45 rőfös orosz kender-vászon, a legjobb és legtartósabb, a minő csak létezhet, becsára 36 ft., most csak 18 ft.

1 vég 50 rőfös hollandi szövet, becsára 40 ft., most csak 20 ft.

1 vég 50 rőfös irlandi szövet, becsára 52 ft., most csak 26 ft.

Különféle nemű rumburgi vásznak, 24, 28, 30, 35, 40, 45—50 ftig, melyek becsára kétszer annyit.

1 vég ágy-kanavász, becsára 14—18 ft., most csak 7—9 ft.

1 tuczat vászon-zsebkendő 1.20, 2, 2.50, 3, 3.50 4, 4.50, 5, 6—7 ftig a legfinomabb.

1 tuczat vászon batizt-zsebkendő, fehér, ugyszintén színes szegélyzettel is, 5, 6, 7, 8, 9—10 ftig a legfinomabb.

Igen finom himzett batizt-zsebkendő hölgyek számára, darabja 50, 60—75 kr. a legfin.

Angol shirting (Chiffon), igen finom, s ép oly tartós mint a vászon, rőf 30, 35, 40—45 kr. a legfinomabb.

1 tuczat jó erős konyha-ruha, 2.50—3 ftig.

1 tuczat különösen tartós duplaczérna törülköző, 4.50, 5, 5.50 6—7 ftig.

Meglepően szép és nagy választékú férfi és női fehérruhák.

1 női ing, jó vászonból, húzóra, 1.50, 2—2.50 krig.

1 női ing kitűnő rumburgi vagy hollandi vászonból finoman himezve, 3.50, 4—5 ftig a legfinomabb.

1 női ing különösen jó rumburgi vászonból, a legújabb párisi minta szerint, 5, 6, 7, 8 ft. a legfinomabb.

Női telt vagy halóing kitűnő vászonból, szép kiállításal 3, 4, 5 ftig.

Női nadrag finom shirting, jó barchet vagy kitűnő vászonból, sima vagy himzéssel, 2, 2.50, 3—4 ftig.

Női éjjeli corsett, száz különféle párisi legújabb mintában, himzéssel vagy a nélkül, 2, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7—8 ftig a legfinomabb.

Női alszoknyák, száz különféle párisi legújabb mintában, himzéssel vagy a nélkül, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9—10 ftig a legfinomabbak.

Fehér és színes francia shirting ingek, igen finom és jók, 2, 2.50, 3 ftig a legfinomabb.

Férfi ingek rumburgi vagy hollandi vászonból 2, 2.50, 3, 4, 5—6 ftig a legfinomabbak

Férfi gatyák, erős rumburgi vászonból vagy barchetből, félmagyar szabásra, darabja 1.50—2 ftig.

Férfi gatyák erős rumburgi vászonból, magyar szabásra 1.80—2 ftig.

Férfi ingek igen finom francia mellbetéttel, bál vagy estélyekre, 6, 7, 8, 9—10 ftig a legfinomabbak.

Megrendelések, az összeg beküldése vagy utánvét mellett, bárhova is leküldetésre és pontosan elküldetnek. A leveleket így kérjük címezni:

METH S. urnak Pesten, Deák Ferencz-utca, az „Angol királynőhöz“ címzett szálloda mellett.

25 forintnyi áru vásárlói jutalmul egy igen finoman himzett batizt zsebkendőt kapnak.

Egyedüli áruhely:

Pesten, Deák Ferencz-utca (előbb nagy hid-utca), az „angol királynőhöz“ címzett szálloda mellett.

483 (2-6) **METH S., Bécsből.**

Figyelmeztetés a szülőknek!

Alóliirt ajánlja a t. szülők figyelmébe általa készített

gilliszta csokoládét,

mely nemcsak biztos hatása által, de egyszerűen kellemes ízénél fogva felülmúl minden ilyenmű találmányt.

Ára 1 dbnak 15 kr. oszt. ért. Nagyban megrendelők méltányos engedményben részesülnek. **Sipőcz István,** gyógyszerész Pécssett. 446 (6-12)

Pest, április 25-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyzer hasábozott petit sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

Jókainé.

A hazai művészet minden barátját megdöbbentette s megszorította azon hír, mely azóta — fájdalom! — bizonyossá vált, hogy nemzeti színházunk első rendű tagja, a tragikai múza ihletett papnője, Jókainé, visszalép a színpadtól, odahagyja azon deszkákat, melyek a világot jelentik s melyek neki annyi dicsőség babérját termették. Nem titkolhatjuk, évek óta, midőn először kezdte fölmerülni a gondolat: „ha Jókainé egykor visszalép, vagy ha őt elvesztenék, — ki fogja pótolni helyét?“ folytonos aggodalommal kelle körültekintennünk a vidék jelesbjei, a nemzeti színház új jelenségei s a fejlődő fiatal nemzedék körében, de sehonnan remény sem csillant, hogy őt pótolva, helyét csak némileg is betöltve láthassuk.

Jókainé ereje teljében van még. Művésze semmit sem hanyatolt, fénykora legszebb napjaihoz képest. Szerepköre úgy sem a naív lánykák, kaczer szép asszonyok, hanem a tragikai hősnők; s alakja, arckifejezése, zemei, egész szépsége azok közül való, melyek az övénel magasabb életkorig sem vészülnek meg. Résztünkrol, s nemcsak a vágy, még tovább is láthatni őt, mondatja ezt velünk, nem is csak az udvariasság a bucsúzó művésznő iránt, hanem az ítélet meggyőződése, — korálljuk visszavonulását. De értjük.

Jókainé művészi ambíciója mindig a legmagasabb felé volt irányozva; hisz e nélkül nem is lehet valaki nagy művész. Azért akar visszalépni is, mielőtt a hanyatlás nyomait megérezné magán vagy észrevenné rajta a közönség. Ő úgy akar emlékezetben maradni, művésze teljében. Nem lassanként halványuló, egyszerre kialvó vagy leeső csillag akar lenni; mily fényes volt még az utolsó perczben is!

De ha, korállva bár, mégis értjük visszalépési szándokát, sehogy sem tudunk kibékülni azzal, hogy bucsú nélkül akar megválni azon intézettől, melynek megnyitása

óta, 32 éven át, első rendű tagja volt s maradt mindvégig, — és azon közönségtől, mely őt kedvenezül szerette s tisztelte, mely soha senkit nem tett elébe. A közönség előtt fekszenek azon levelek, melyek Jókainé ilyes visszalépését előkészítették. Az ő visszavonulásának oka ismét művészeti nemes ambíciójában fekszik: örömmel játszott, mig szakmája, a tragédia, első rangu volt színházunknál, de nem tűrheti el annak hátrátételét. Nemes indok s jól tudjuk, hogy a hátrátétel alatt nem rejlenek anyagi panaszok.

De ha ennyiben menthetjük az igazgatóságot, mert lehetetlen tőle sem követelhetünk, — nem menthetjük abban, hogy ha Jókainé visszalépési szándékáról tudomása vagy csak sejtelmé is lehetett (s az adatokból úgy látszik volt is) nem tüzőtt ki szerződési éve folytán még bucsú-előadást számára.

Jókainé utolsó szereplése Predzlava volt Szigligeti Trónkeresőjében. Legújabb, utolsó szerepei egyike; bizonyossága művésze teljes erőben létének. Mily alak, mily fényes, mily erő, mily szenvedély, mily megtörtéség! Ez egy szerep feledhetlenné tenné őt előttünk. De ki gondolta, hogy utóljára látja őt akkor? Ki hitte, hogy bucsú-szerepét játszza? A „Hon“, s tehát illetékes közlöny, ez ügyben minapi közleményét ezzel fejezte be: „Azt hisszük, ezzel az ügy be van végezve.“

JÓKAINÉ.

De nem hűnyhatunk szemet egy tény előtt, mely nemcsak nálunk, hanem Európá-szerte megvan s el nem titkolható. A tragikai művészet ez időszert hanyatlóban van mindenütt, a közép fajok kapnak fel, azok foglalták el a tért. Tragikai költők s igazi

tragédiák épen oly kevésbé teremnek, mint nagy tragikai színészek. Jókainé mellől kidőltek Bartha, Egressy Gábor, Lendvay Márton, — kik foglalták el helyeiket? Fánysz után Tóth József is, huzamosb időn legalább, képtelenné vált a színpadra. Hol vannak, a kikkel a nemzeti színpadon a nagy, a valódi tragédiáknak ünnep-estéket lehet rendezni? Jókainé egyedül áll. Az ő Lady Macbethje mellé két Macbeth is próbálkozott. Volumniájához hol a Coriolán? Zrinyi Ilonája, Gertrudja mint a fényő magaslanék ki a bokrok közül, s erőteljes vonásai elütnének a halványan színezett rajzolatoktól. A nemzeti színház művészei a közép fajokban, a mai kor e szülőtteiben, jelesek, olykor kitűnők: a drámában, a mint azt ma értik, a vígjátékban, a genre-szerepekben, hol az alakítás minden s a szenvedély másodrendű, mert nagy szenvedélyek ma nem keltenek. A repertoire kilencz-tizedrésze ma e közép fajokból áll. A nagy tragédia s a magas vígjáték — Shakespeare és Molière napja — egy időre — felhőbe rejtőzött.

De ha ennyiben menthetjük az igazgatóságot, mert lehetetlen tőle sem követelhetünk, — nem menthetjük abban, hogy ha Jókainé visszalépési szándékáról tudomása vagy csak sejtelmé is lehetett (s az adatokból úgy látszik volt is) nem tüzőtt ki szerződési éve folytán még bucsú-előadást számára.

Jókainé utolsó szereplése Predzlava volt Szigligeti Trónkeresőjében. Legújabb, utolsó szerepei egyike; bizonyossága művésze teljes erőben létének. Mily alak, mily fényes, mily erő, mily szenvedély, mily megtörtéség! Ez egy szerep feledhetlenné tenné őt előttünk. De ki gondolta, hogy utóljára látja őt akkor? Ki hitte, hogy bucsú-szerepét játszza? A „Hon“, s tehát illetékes közlöny, ez ügyben minapi közleményét ezzel fejezte be: „Azt hisszük, ezzel az ügy be van végezve.“

De nem hűnyhatunk szemet egy tény előtt, mely nemcsak nálunk, hanem Európá-szerte megvan s el nem titkolható. A tragikai művészet ez időszert hanyatlóban van mindenütt, a közép fajok kapnak fel, azok foglalták el a tért. Tragikai költők s igazi